

Koncepcia štátnej politiky v oblasti športu - Slovenský šport 2020

OBSAH

ÚVOD

A. ZÁKLADNÉ POJMY A VÝCHODISKÁ

1. Základné pojmy
2. Strategické dokumenty
3. Právna úprava
4. Financovanie
5. Medzinárodná spolupráca v športe
 - 5.1 Bilaterálna spolupráca
 - 5.2 Multilaterálna spolupráca
 - 5.2.1 Šport a Rada Európy
 - 5.2.2 Šport a Európska únia

B. CIELE KONCEPCIE ŠTÁTNEJ POLITIKY V OBLASTI ŠPORTU – SLOVENSKÝ ŠPORT 2020

C. SÚČASNÝ STAV V OBLASTI ŠPORTU A NÁVRHY OPATRENÍ

1. Šport a zdravie
 - 1.1 Šport pre všetkých- zdravotne orientované pohybové aktivity
 - 1.2 Výchovno-vzdelávacia činnosť a rozvíjanie základných pohybových zručností a schopností v materských školách
 - 1.3 Telesná a športová výchova na základných školách a stredných školách
 - 1.4 Voľno-časové športové aktivity detí a mládeže
 - 1.5 Športové súťaže detí a žiakov materských škôl, základných škôl a stredných škôl
 - 1.6 Športová činnosť študentov vysokých škôl
2. Elitný šport
 - 2.1 Športovo talentovaná mládež
 - 2.2 Štátna športová reprezentácia
3. Šport ľudí so zdravotným znevýhodnením
 - 3.1 Záujmové aktivity
 - 3.2 Štátna športová reprezentácia
4. Financovanie
 - 4.1 Zdroje financovania
 - 4.2 Financovanie elitného športu
 - 4.2.1 Financovanie športových odvetví
 - 4.2.2 Odmeny športovcov a trénerov mládeže za dosiahnuté výsledky
 - 4.2.3 Investičné zabezpečenie športovej reprezentácie SR
 - 4.2.4 Organizovanie významných a tradičných podujatí
 - 4.2.5 Financovanie opatrení osobitného významu
 - 4.2.6 Financovanie vybraných športovcov
 - 4.3 Financovanie športovania verejnosti zo štátnych zdrojov
 - 4.3.1 Kontinuálne vzdelávanie učiteľov telesnej výchovy
 - 4.3.2 Príspevok na výberové športovanie (športové poukazy)
 - 4.3.3 Kampaň za pohybovo aktívny životný štýl
 - 4.3.4 Organizovanie školských športových podujatí
 - 4.4 Financovanie z iných verejných zdrojov
 - 4.4.1 Zmluvy o reklamnej činnosti štátnych spoločností
 - 4.4.2 Výroba a vysielanie športu vo verejnoprávnych médiách

- 4.4.3 Výnosy z tipovania na športové výsledky
- 4.5 Financovanie z verejných zdrojov na miestnej úrovni
- 4.6 Financovanie z fondov Spoločného strategického rámca EÚ v budúcom programovom období
- 4.7 Financovanie športu zo súkromných zdrojov
 - 4.7.1 Výnosy z charitatívnych lotérií
 - 4.7.2 Hodnota práce dobrovoľníkov v športe
- 5. Legislatíva
- 6. Materiálno-technické zabezpečenie
- 7. Boj proti dopingu
- 8. Ďalšie prierezové oblasti športu – medzinárodná spolupráca, vzdelávanie, veda a výskum, zdravotné zabezpečenie a diagnostika, informačný systém a štatistika, osвета a muzeálna činnosť, eliminácia protispoločenských aktivít zo strany fanúšikov a športových chuligánov pri športových podujatiach, boj proti ovplyvňovaniu športových výsledkov
 - 8.1 Medzinárodná spolupráca
 - 8.1.1 Bilaterálna spolupráca
 - 8.1.2 Multilaterálna spolupráca
 - 8.1.3 Predsedníctvo Slovenskej republiky v Rade Európskej únie
 - 8.2 Vzdelávanie
 - 8.2.1 Právna úprava
 - 8.2.2 Aplikačná prax
 - 8.3 Veda a výskum
 - 8.4 Zdravotné zabezpečenie a diagnostika
 - 8.5 Informačný systém a štatistika
 - 8.5.1 Informačný systém
 - 8.5.2 Športové štatistiky
 - 8.6 Osveta a múzejná činnosť
 - 8.7 Eliminácia protispoločenských aktivít zo strany fanúšikov a športových chuligánov pri športových podujatiach
 - 8.8 Boj proti ovplyvňovaniu športových výsledkov
 - 8.9 Šport a cestovný ruch

ZÁVER

Príloha 1 - Národný program rozvoja športu v SR - rozpočet v rokoch 2002 až 201

Príloha 2 - Telesná výchova (ISCED 1), Telesná a športová výchova (ISCED 2, 3)

Príloha 3 – Stanovisko MF SR z MPK

Príloha 4 – Vysvetlivky ku skratkám

Príloha 5 – Stanovisko MF SR v rámci predbežného pripomienkového konania

Príloha 6 – ZMOS – pripomienky z MPK

Príloha 7 – Rozhodnutie MŽP SR

ÚVOD

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo“) pripravilo v spolupráci so Slovenským olympijským výborom, Slovenským paralympijským výborom, zástupcami vybraných športových zväzov a Fakulty telesnej výchovy a športu UK v Bratislave materiál Koncepcia štátnej politiky v oblasti športu - Slovenský šport 2020 (ďalej len „koncepcia športu“), ktorý predpokladá jeho realizáciu v rokoch 2013 - 2020. Koncepcia športu bola vypracovaná v súlade s Bielou knihou o športe^[1], Oznamením Európskej komisie Európskemu parlamentu, Rade Európskej únie, Európskemu

hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Rozvíjanie európskeho rozmeru v športe[2] a ďalšími významnými dokumentmi v oblasti športu.

Cieľom koncepcie športu je pomenovať aktuálne problémy slovenského športu a za aktívnej účasti všetkých zainteresovaných (športovcov, rodičov, učiteľov, trénerov, riaditeľov a zriaďovateľov škôl, športových funkcionárov, médií) a za podpory vlády SR, hľadať východiská a riešenia jeho ďalšieho napredovania. Pritom je dôležité si uvedomiť, že každý článok tohto reťazca je rovnako dôležitý a nezastupiteľný. Za to, či, ako a koľko sa ľudia venujú športu sú rovnako zodpovední občania, rodičia, učitelia telesnej a športovej výchovy, tréneri, vláda SR a Národná rada SR.

Šport sa v súčasnosti stal osobitným sociálnym fenoménom plniacim viaceré úlohy. Šport ako prostriedok rozvoja osobnosti plní výchovnú, vzdelávaciu a sociálnu úlohu, športové aktivity vykonávané primeraným spôsobom upevňujú zdravie, šport zvyšuje národné povedomie a vlasťenectvo, je kultivovaným prostriedkom trávenia voľného času a nezanedbateľná je aj komerčná úloha športu. Osobitnú dôležitosť má šport pre vypestovanie zdravého životného štýlu u detí a mládeže.

Vychádzajúc z uvedeného sa koncepcia športu zameriava na tieto **hlavné priority**:

- *Podpora športu ako odporúčaného spôsobu aktívneho trávenia voľného času širokej verejnosti, najmä detí a mládeže,*
- *Podpora športovej reprezentácie a prípravy športovo talentovanej mládeže,*
- *Boj proti negatívnym javom v športe, vrátane boja proti dopingu, ochrany zdravia športovcov a harmonizácie antidopingovej regulácie,*
- *Zabezpečenie transparentného a efektívneho financovania športu,*
- *Vytvorenie zodpovedajúceho legislatívneho rámca v športe.*

A. ZÁKLADNÉ POJMY A VÝCHODISKÁ

1. Základné pojmy

Šport - všetky formy telesných aktivít, ktoré prostredníctvom príležitostnej alebo organizovanej účasti vedú k preukazovaniu alebo zvyšovaniu telesnej zdatnosti a duševnej pohody, formujú sociálne väzby alebo umožňujú dosahovať výsledky v súťažiach na všetkých úrovniach[3].

Šport pre všetkých – záujmové organizované a neorganizované formy telesných cvičení a druhov športu určených všetkým skupinám obyvateľov s cieľom ich telesného a duševného rozvoja, zlepšovania zdravia, tvorby optimálneho životného štýlu, uspokojovania osobných záujmov a potrieb.

Šport na školách, športová činnosť študentov vysokých škôl - záujmové súťažné a nesúťažné organizované aktivity v školách (základných školách, stredných školách, vysokých školách, resp. vysokoškolských športových kluboch), nejedná sa o povinnú telesnú a športovú výchovu v rámci vzdelávacieho programu.

Elitný šport – športové činnosti vymedzené pravidlami, osvojené v tréningovom procese, uskutočňované na vrcholných medzinárodných súťažiach a podujatiach, s ambíciou dosahovať maximálny športový výkon.

Doping - porušenie jedného alebo viacerých antidopingových pravidiel uvedených v článkoch 2.1 až 2.8 Kódexu[4].

Športové kluby a telovýchovné jednoty - právnické osoby, spravidla občianske združenia, založené v súlade so zákonom č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, za účelom

zabezpečovania a realizácie športu a pohybových aktivít občanov. Sú základnou štruktúrou športových zväzov.

Športové zväzy - dobrovoľné občianske združenia fyzických a právnických osôb, založené v súlade so zákonom č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov. Športové zväzy riadia a organizujú činnosť v príslušnom športe na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“), zastupujú záujmy svojich členov, zodpovedajú za štátnu športovú reprezentáciu, za prípravu športovo-talentovanej mládeže a rozvoj daného športu na území SR.

Športové podujatia a súťaže - jednotlivé športové súťaže, preteky, zápasy, hry športového charakteru, ktoré sa riadia športovými pravidlami spravidla medzinárodnej federácie v danom športe.

Športové hnutie - mimovládne športové organizácie - strešné športové organizácie, športové zväzy, športové asociácie, športové kluby, telovýchovné jednoty a fyzické osoby, ktoré sa zaoberajú športovou činnosťou alebo pohybovými aktivitami na všetkých úrovniach.

Športová infraštruktúra - všetky športové zariadenia, nachádzajúce sa v danom územnom celku.

Športová reprezentácia Slovenskej republiky - účasť športovcov, trénerov, realizačných tímov na medzinárodných športových podujatiach a súťažiach, organizovaných medzinárodnými športovými federáciami, organizáciami a Medzinárodným olympijským výborom (ďalej len „MOV“), či Medzinárodným paralympijským výborom (ďalej len „IPC“), na ktoré boli nominovaní príslušným športovým zväzom.

Športový reprezentant - športovec menovaný alebo nominovaný príslušným športovým zväzom k príprave a účasti na vrcholných európskych a svetových súťažiach, organizovaných medzinárodnými športovými federáciami, MOV alebo IPC.

Šport ľudí so zdravotným znevýhodnením – záujmové organizované a neorganizované formy telesných cvičení a druhov športu vo voľnom čase všetkých vekových skupín obyvateľstva so zdravotným znevýhodnením.

Dobrovoľník/dobrovoľníctvo v športe - dobrovoľníctvo v športe je vedomá, slobodne zvolená činnosť osôb podieľajúcich sa na činnosti športovej organizácie (napr. cvičiteľ, inštruktor, asistent, rozhodca, funkcionár) vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu v prospech druhých.

Športovo talentovaná mládež - deti a mládež, ktorá sa aktívne venuje najmä organizovanej športovej činnosti. V SR je sústredená do útvarov talentovanej mládeže (ďalej len „ÚTM“), je jej venovaná zvýšená starostlivosť štátu formou finančnej podpory. Za výber, výchovu a zabezpečovanie športovej prípravy je zodpovedný športový zväz v súčinnosti so športovými školami a športovými triedami.

Útvary talentovanej mládeže - školské strediská záujmovej činnosti, športové triedy a športové školy - zriaďované pri základných a stredných školách, centrá talentovanej mládeže a zväzové centrá prípravy mládeže - zriaďované a riadené v plnom rozsahu športovými zväzmi, centrá olympijskej prípravy - zriaďované pri stredných školách, v ktorých sa prelína pôsobnosť školy a športového zväzu.

Rezortné športové strediská - špecifická forma podpory štátu pre individuálne športy. Sú začlenené do štruktúry príslušných rezortov (rezort obrany - Vojenské športové centrum Dukla, rezort vnútra - Stredisko štátnej športovej reprezentácie Ministerstva vnútra SR a rezort školstva - Národné športové centrum).

Akčný plán – strednodobý plán rozpracovaných úloh a aktivít na obdobie olympijského cyklu (4 roky), ktorý spracovávajú zainteresované subjekty v oblasti športu – športové zväzy a asociácie, obce, samosprávne kraje a príslušné štátne orgány.

2. Strategické dokumenty

V súčasnosti neexistuje platný strategický vládny dokument, na základe ktorého by štát realizoval svoju politiku vo vzťahu k športu.

Národný program rozvoja športu - koncepcia rozvoja športu do roku 2010 (ďalej len „NPRŠ“), schválená uznesením vlády SR č. 838/2001 bol posledným programovým dokumentom, ktorý mal ambíciu riešiť problematiku rozvoja športu komplexne. Aj keď účinnosť viacerých opatrení bola nízka, mnohé z navrhovaných riešení sú aktuálne dodnes a bude potrebné sa nimi nanovo zaoberať.

Správa o plnení úloh a súčasnom stave športu v SR (ďalej len „správa“) a o pripravovaných opatreniach na skvalitnenie a sprehľadnenie finančných tokov a legislatívnych aktivít na zlepšenie podmienok pre mládežnícky, regionálny a vrcholový šport a šport pre všetkých, ktorá bola dopracovaná o postup krokov v realizácii NPRŠ, vláda SR správu schválila uznesením č. 1192/2004.

Koncepcia rozvoja pohybových aktivít detí a mládeže, ktorú schválila vláda SR uznesením č. 576 zo dňa 31.8.2011, jej cieľom bolo vytvárať podmienky pre deti a mládež, aby získali pozitívny vzťah k celoživotnej pohybovej aktivite. Navrhovala zvýšenie počtu hodín telesnej a športovej výchovy na základných školách a stredných školách a transformáciu časti vzdelávacích poukazov na športové poukazy, ktoré sa budú môcť využiť na športovanie v popoludňajších hodinách aj v športových kluboch. Vzhľadom na neuskutočniteľnosť niektorých opatrení a nedostatočné finančné krytie na realizáciu niektorých úloh stanovených v tejto koncepcii bola uznesením vlády SR č. 328/2012 zrušená.

V rokoch 2004 - 2005 sa začal výraznejšie prejavovať záujem zo strany Slovenského futbalového zväzu o finančnú podporu štátu pri výstavbe Národného futbalového štadióna, ktorý by mal spĺňať kritériá FIFA a UEFA potrebné pre medzinárodné zápasy reprezentácie.

Vláda SR sa Národným futbalovým štadiónom zaoberala už v roku 2006. Uznesením č. 588/2006 schválila koncepčný materiál „**Návrh postupu pri budovaní futbalovej infraštruktúry, ktorá bude spĺňať kritériá UEFA**“. Na základe tohto uznesenia sa mal vybudovať nový štadión, pričom investor mal byť vybraný v súťaži. Stavbu mal realizovať na základe PPP projektu. Štát by mal potom zmluvne garantovanú možnosť využívať štadión pre potreby reprezentácie na obdobie 25 - 30 rokov. V júni 2007 vláda SR uznesením č. 555/2007 pôvodné uznesenie zrušila. Následne uznesením vlády SR č. 509 z 8. júla 2009 schválila „**Návrh financovania výstavby futbalového štadióna pre potreby športovej reprezentácie SR**“ na Tehelnom poli, pričom na tento účel schválila finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu prostredníctvom poskytnutia dotácie z kapitoly ministerstva. Výstavba sa mala začať v roku 2010, no nestalo sa tak. Dotácia poskytnutá nebola, nakoľko vláda SR svojim uznesením č. 691 z 13.10.2010 zrušila uznesenie č. 509 z 8. júla 2009 k návrhu financovania výstavby futbalového štadiónu pre potreby športovej reprezentácie SR.

V novembri 2011 predložilo ministerstvo na pripomienkové konanie dokument - „**Návrh spôsobu financovania výstavby futbalového štadióna Jána Popluhára spĺňajúceho kritériá FIFA/UEFA na účely národnej futbalovej reprezentácie**“. Materiál bol predložený na medzirezortné pripomienkové konanie. Vzhľadom na predčasné voľby a zmenu vlády, materiál nebol predložený na rokovanie vlády po vyhodnotení medzirezortného pripomienkového konania.

3. Právna úprava

Okrem autonómnych športových organizácií v oblasti športu pôsobia aj orgány a organizácie štátu a verejnej správy, ktoré realizujú verejnú politiku vo vzťahu k športu. Základné dva organizačné predpisy týkajúce sa športu v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) upravujú úlohy štátnych a verejných orgánov:

- Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre v znení zákona č. 416/2001 Z. z. upravuje starostlivosť o telesnú kultúru a úlohy orgánov štátnej správy, obcí, občianskych združení v oblasti telesnej kultúry a iných právnických osôb a fyzických osôb pri jej zabezpečovaní vrátane financovania telesnej kultúry. Vymedzenie kompetencií jednotlivých orgánov v tomto zákone je iba veľmi stručným a rámcovým[5]. Jedinou oblasťou, ktorú priamo reguluje, je vzdelávanie odborníkov v športe a uznávanie odbornej spôsobilosti na výkon špecializovaných činností.
- Zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o športe“) podrobnejšie nezakotvil financovanie športu z verejných zdrojov. Zákon je v mnohých ustanoveniach vágny a nekonkrétny, obsahuje nenormatívne a všeobecné ustanovenia[6], má legislatívne nedostatky[7]. Zákon nezrušil zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre v znení neskorších predpisov, čím vznikla roztrieštená právna úprava. Zákon nie je v súlade s aktuálnou medzinárodnou antidopingovou reguláciou.
- Novela zákona o športe č. 528/2010 Z. z. zakotvila úpravy systému financovania športu, definovala žiadateľa o poskytnutie dotácie, ktorým môže byť aj fyzická osoba, definovala výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie (obsah výzvy aj žiadosti), podrobnosti vyhodnotenia žiadosti. Dôležitou zmenou je nutnosť priamo vo výzve uviesť výberové kritériá a ich váhu.

4. Financovanie

Šport v krajinách Európskej únie (ďalej len „EÚ“) vytvára podľa dostupných analýz pridanú hodnotu cca 407 mld. eur, čo predstavuje 3,7% HDP EÚ a pracovné miesta pre 15 miliónov ľudí, teda 5,4% pracovnej sily[8]. V škandinávskych krajinách, Veľkej Británii, Francúzsku, Holandsku sa vynakladá z verejných zdrojov na šport na jedného obyvateľa najviac prostriedkov, približne 100 - 180 eur. Najmenej je to v Bulharsku, Malte, Českej republike, Litve, Lotyšsku, Poľsku, Rakúsku, kde táto dotácia na 1 obyvateľa nedosahuje ani 20 eur[9]. **Na Slovensku je podpora zo strany štátu na obyvateľa iba 7 eur.**

Prostriedky štátneho rozpočtu pre šport sa sústavne znižujú (pozri prílohu č. 1), z rozpočtu pre šport sa dotujú činnosti, ktoré majú aj iné zdroje v štátnom rozpočte. Nedostatočné sú možnosti financovania športu z iných mimorozpočtových zdrojov (lotérie a stávkové hry, hazardné hry, sponzorstvo, reklamná činnosť a pod.). Spoločnosti a firmy s účasťou štátu sa podieľajú na financovaní iných oblastí, ako je šport. Ak podporia šport, tak nie v súlade s prioritami štátu a štátnej politiky v oblasti športu. Stále nedoriešené sú zdroje financovania športu na miestnej a regionálnej úrovni. Možnosti čerpania prostriedkov prostredníctvom inštitútu 2% dane z príjmu využíva len cca 45% športových organizácií. Šport sa v SR chápe predovšetkým ako užívateľ a nie ako tvorca ekonomiky, skutočnosť je pritom iná, šport ako ekonomická kategória štátu viac dáva, ako od štátu dostáva.

5. Medzinárodná spolupráca v športe

Šport predstavuje efektívny prostriedok rozvíjania medzinárodnej spolupráce a prezentácie krajiny v zahraničí.

Právny základ pre medzinárodnú spoluprácu poskytujú medzinárodné zmluvy, ktoré sú hlavným prameňom právnej úpravy vzťahov medzi štátmi. SR od svojho vzniku dňa 1. januára 1993 aktívne buduje vlastnú zmluvnú základňu. Zahŕňa dve hlavné oblasti - bilaterálnu a multilaterálnu spoluprácu.

5.1 Bilaterálna spolupráca

V období pred vstupom SR do EÚ došlo k nadviazaniu množstva zmluvných vzťahov s partnermi v zahraničí a k prehĺbeniu pracovných kontaktov na vládnej a mimovládnej úrovni. Pri nadväzovaní bilaterálnej spolupráce v oblasti športu na vládnej úrovni sa využívali viaceré formy rezortných zmluvných dokumentov - dohody, memorandá, protokoly o spolupráci, ale aj širšie formy v rámci medzirezortných zmluvných dokumentov v gescii MZVaEZ SR - tzv. kultúrne dohody a vykonávacie protokoly k nim.

Členstvo SR v EÚ založené na spoločnej multilaterálnej dohode všetkých členských štátov prinieslo väčšiu flexibilitu a slobodu v nadväzovaní dvojstrannej spolupráce a vzťahov medzi SR a členskými štátmi EÚ. Vytvorili sa nové príležitosti na spoločné stretnutia medzi predstaviteľmi vládnej sféry - zasadnutia pracovných skupín, výborov a iných spoločných platforiem EÚ.

5.2 Multilaterálna spolupráca

V rámci mnohostrannej spolupráce v oblasti športu na vládnej úrovni boli ratifikované viaceré významné dokumenty. V rámci Rady Európy medzi najvýznamnejšie patria: **Európska charta o športe, Dohovor proti dopingu, Dohovor o násilí a neviazanosti divákov počas športových podujatí, a najmä na futbalových zápasoch.** Ďalším významným medzinárodným dokumentom v oblasti športu je UNESCO **Medzinárodný dohovor proti dopingu v športe**, ktorý SR ratifikovala začiatkom roka 2007.

Na úrovni EÚ je multilaterálna spolupráca v oblasti športu zakotvená v širšom zmluvnom dokumente, v konsolidovanom znení **Lisabonskej zmluvy**, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „Lisabonská zmluva“). Do Lisabonskej zmluvy, ktorá nadobudla platnosť 1. decembra 2009 po tom, ako ju ratifikovali všetky členské štáty EÚ, sa po prvýkrát dostávajú ustanovenia o športe, čím vzniká právny podklad, na základe ktorého orgány EÚ implementujú oblasť športu do svojich rozhodovacích kompetencií a tvorby politik v rámci EÚ.

5.2.1 Šport a Rada Európy

Na úrovni Rady Európy (ďalej len „RE“) bola do roku 2007 multilaterálna spolupráca v oblasti športu koordinovaná riadiacim výborom pre rozvoj športu. V máji 2007 RE schválila rezolúciu CM/Res (2007) 8 o založení **EPAS**, tzv. rozšírená čiastková dohoda o športe RE, ktorý ako nový orgán RE nahradil dovtedajší riadiaci výbor pre rozvoj športu. Zámerom založenia EPAS bolo dať nový podnet paneurópskej spolupráci v športe a čeliť súčasným výzvam v oblasti športu v Európe.

Zmluvu EPAS podpísalo 33 európskych štátov, sedem športových organizácií ako napr. ENGSO a UEFA sú mimovládnymi partnermi. SR doposiaľ nepristúpila k členstvu v EPAS a zástupcovia ministerstva nie sú pozývaní na jeho pracovné rokovania. V rámci EPAS sa SR zúčastňuje len na konferenciách ministrov zodpovedných za oblasť športu členských štátov RE, ktoré sa konajú každé dva roky.

EPAS poskytuje platformu pre medzivládnu spoluprácu v oblasti športu členských štátov RE. Povzbudzuje dialóg vládneho/verejného sektora so športovými federáciami a mimovládnymi organizáciami, čo prispieva k lepšiemu riadeniu športu. Cieľom EPAS je rozvíjať zdravší a férovejší šport v súlade s etickými štandardmi, zameraný na pozitívne hodnoty.

Výbor ministrov Rady Európy pre šport v súčasnosti poveril EPAS vypracovaním európskeho dohovoru boja proti ovplyvňovaniu športových výsledkov. Výstupný dokument v podobe návrhu dohovoru by mal byť predložený na stretnutí ministrov športu RE na jar

2014. Za účelom lepšej koordinácie opatrení v boji proti ovplyvňovaniu športových výsledkov a prípravy spomínaného dohovoru bola deklarovaná užšia spolupráca medzi RE a EÚ, ako aj s európskymi krajinami, bez ohľadu na členstvo v EPAS.

5.2.2 Šport a Európska únia

Pred schválením Lisabonskej zmluvy agenda športu v rámci EÚ existovala na tzv. neformálnej úrovni. Členské štáty rokovali o problematike športu na spoločných fórach EÚ, ale výstupy z rokovaní neprechádzali formálnym schvaľovacím procesom orgánov EÚ, napr. Radou EÚ alebo Európskym parlamentom.

Podkladom pre prácu predstaviteľov členských štátov EÚ na neformálnych fórach EÚ v oblasti športu bola **Biela kniha o športe** s dodatkom akčného plánu Pierra de Coubertin. Biela kniha o športe, schválená v roku 2007 je strategickým dokumentom EÚ v oblasti športu, ktorej hlavným cieľom je poskytnúť strategické usmernenia o úlohe športu a jeho rozvoji v rámci EÚ, predovšetkým v kontexte spoločenského a ekonomického rozmeru športu, ako aj jeho organizácie.

Prijatím **Lisabonskej zmluvy** došlo k zmenám v súvislosti s rozšírením právomocí EÚ o novú kompetenciu, týkajúcu sa oblasti športu. Šport sa tak stal formálnou agendou EÚ s iniciatívnou a implementačnou funkciou Európskej komisie (ďalej len „Komisia“) a schvaľovacou kompetenciou Rady EÚ v tejto oblasti. Nové ustanovenia Lisabonskej zmluvy zároveň vytvárajú aj nové možnosti strategickej, koncepcnej, ale aj finančnej podpory športu na úrovni EÚ.

V článku 6 sú zadané právomoci EÚ v oblasti športu v zmysle jej roly v podpore, koordinácii a doplnení činnosti členských štátov. Kompetencia EÚ v oblasti športu je teda formulovaná ako doplnková a koordinačná, pričom spoločné výstupy členských štátov EÚ vo forme záverov, opatrení, či odporúčaní podliehajú formálnemu schvaľovaciemu procesu orgánov EÚ, „bez toho, aby sa harmonizovali zákony, iné právne predpisy členských štátov“[\[10\]](#). Za riadenie, rozvoj a legislatívne zakotvenie sektoru športu sú plne zodpovedné členské štáty.

V článku 165 je zdôraznený európsky rozmer v športe, osobitná povaha športu a jeho najdôležitejšie funkcie: „Únia prispieva k podpore európskych záležitostí týkajúcich sa športu, pričom zohľadňuje jeho osobitnú povahu, jeho štruktúry založené na dobrovoľnosti, ako aj jeho spoločenskú a vzdelávaciu úlohu“.

B. CIELE KONCEPCIE ŠTÁTNEJ POLITIKY V OBLASTI ŠPORTU – SLOVENSKÝ ŠPORT 2020

Ciele koncepcie športu vychádzajú z hlavných priorít, pozri na strane 3 vlastného materiálu.

Strategický cieľ 1: Zdravá a aktívna spoločnosť

Špecifický cieľ:

- *Podporovať šport pre všetkých ako odporúčaný spôsob aktívneho životného štýlu širokej verejnosti, najmä detí a mládeže*
- *Zvýšiť úlohu socializácie a multikultúry obyvateľstva v športe pre všetkých*
- *Harmonizovať antidopingovú reguláciu s cieľom prevencie a ochrany zdravia športovcov v súťažnom športe a voľno-časových aktivitách obyvateľstva*

Strategický cieľ 2: Úspešná reprezentácia Slovenska

Špecifické ciele:

- *Zvýšiť kvalitu športovej reprezentácie a prípravu športovo talentovanej mládeže*
- *Revitalizovať a budovať športovú infraštruktúru a vybudovať Národný futbalový štadión*
- *Podporovať šport zdravotne znevýhodnených*

Cieľové skupiny:

- Verejnosť – osobitne deti a mládež a seniori
- Športovo talentovaná mládež
- Elitní športovci
- Zdravotne a sociálne znevýhodnené skupiny

Zainteresované strany - hlavní partneri:

- Vládna sféra - vláda SR, ministerstvá a ich špeciálne pracoviská
- Mimovládna sféra – Slovenský olympijský výbor, Slovenský paralympijský výbor, športové zväzy a asociácie, športové kluby a telovýchovné jednoty, nadácie
- Inštitúcie verejného zdravia
- Samospráva - obce a samosprávne kraje
- Školy, učitelia telesnej a športovej výchovy, školské zariadenia
- Rodina
- Súkromný sektor – sponzori

C. SÚČASNÝ STAV V OBLASTI ŠPORTU A NÁVRHY OPATRENÍ

Koncepcia športu je zameraná na tieto oblasti:

- Šport a zdravie – šport pre všetkých, vrátane detí predškolského veku, školského športu a športu študentov vysokých škôl
- Elitný šport - športovo talentovaná mládež, štátna športová reprezentácia
- Šport ľudí so zdravotným znevýhodnením
- Financovanie
- Legislatíva
- Boj proti dopingu
- Materiálno-technické zabezpečenie
- Ďalšie prierezové oblasti športu - medzinárodná spolupráca, vzdelávanie, veda a výskum, zdravotné zabezpečenie a diagnostika, informačný systém a štatistika, osвета, eliminácia protispoločenských aktivít zo strany fanúšikov a športových chuligánov pri športových podujatiach, boj proti ovplyvňovaniu športových výsledkov

1. Šport a zdravie

1.1 Šport pre všetkých- zdravotne orientované pohybové aktivity

Fyzická inaktivita sa stala významným rizikovým faktorom obezity a výskytu chorôb, akými sú: kardiovaskulárne choroby vrátane zvýšeného krvného tlaku, cievnych mozgových príhod, cukrovka, funkčné degeneratívne poruchy pohybového ústrojenstva a osteoporóza. Fyzicky nečinní ľudia majú dvakrát vyššiu pravdepodobnosť ochorieť na kardiovaskulárne choroby ako fyzicky aktívni ľudia. Zo správy Úradu verejného zdravotníctva o zdravotnom stave obyvateľstva SR za roky 2009 - 2011 sa uvádza, že „v roku 2011 boli predčasné úmrtia (do 64 rokov) v najväčšej miere spôsobené chorobami obehovej sústavy (muži - 45,9%/30,4%, ženy - 59,8%/24,8%). Okrem toho v správe sa hovorí, že „naďalej pokračuje nárast prevalencie diabetu (od roku 2000 sa počet diabetikov zvýšil o 20%, čo do konca roku 2010 predstavovalo takmer 7% z celej populácie) a naďalej pretrváva vysoká prevalencia rizikových faktorov u obyvateľstva (hypertenzia, obezita, fajčenie a pod.)“ [\[11\]](#)

Viac než 32% populácie SR trpí nadváhou a až 35% žien a takmer polovica mužov má zvýšenú hladinu cholesterolu v krvi. Lekárske štúdie dokazujú, že aj mierne pohybové aktivity, ktorým sa človek venuje denne, môžu mať dlhotrvajúci blahodarný účinok. Za predpokladu, že pohybová aktivita je systematická, pravidelná, dostatočne intenzívna a primerane dlho trvajúca, pozitívne ovplyvňuje zdravie človeka, čo sa prejaví v zlepšenej výkonnosti celého organizmu. Voľno-časové pohybové a športové aktivity, najmä tie, ktoré ľudia vykonávajú v kolektíve, prispievajú okrem k zlepšeniu zdravotného stavu populácie, aj k zlepšeniu sociálnej inklúzie, najmä znevýhodnených sociálnych skupín, medziľudských vzťahov a sociálnej komunikácie. Sociálnu funkciu športových a pohybových aktivít v kolektíve preto netreba prehliadať, ale naplno využiť aj vo funkcii prevencie voči negatívnym spoločenským javom, najmä v súvislosti so správaním a trávením voľného času mládeže (užívanie drog, alkoholizmus, gamblerstvo, kriminalita, agresívne správanie, šikanovanie atď.). Aktivity obyvateľstva v rámci športu pre všetkých, v organizovanej či neorganizovanej forme, predstavujú účinný nástroj prevencie v rámci zdravotného alebo sociálneho aspektu, ktorý má aj svoj pozitívny ekonomický rozmer. Preventívne opatrenia sú vždy menej finančne nákladné pre spoločnosť, než liečba, alebo prevýchova.

Svetová zdravotnícka organizácia (ďalej len „WHO“ - World Health Organisation), ktorá sa dlhodobo zaoberá skúmaním korelácie medzi nedostatkom telesnej aktivity a predčasným úmrtím, ako aj rozšírením civilizačných chorôb v celosvetovom meradle, odporúča minimum pohybovej aktivity denne, ktorá prospieva zdraviu človeka. Odporúčanie WHO je dosiahnuť, „aby zdravý dospelý človek vo veku 18 až 65 rokov vykonával minimálne 30 minút fyzickej aktivity miernej intenzity, najmenej 5 dní v týždni.

Školopovinná mládež by mala vykonávať 60 a viac minút fyzickej aktivity miernej až silnej intenzity denne, ktoré sú z hľadiska vývoja vhodné, príjemné a zahŕňajú rôzne aktivity. Pri deťoch v útlom veku by sa mal klásť dôraz na rozvoj pohybovej koordinácie.“^[12]. Špecificky je potrebné zaoberať sa problematikou prínosu pohybovej aktivity pre starších ľudí, nakoľko fyzická pohybová aktivita a športové podujatia umožňujúce spoločenské vyžitie starších posilňujú ich sociálne začlenenie, zvyšujú ich kvalitu života, pomáhajú udržiavať priaznivý zdravotný stav a sú zároveň prevenciou pred niektorými rozšírenými chorobami, napr. kardiovaskulárneho charakteru.

Na medzinárodnej úrovni sa o problematike zdraviu prospešných pohybových aktivít intenzívne hovorí nielen na fórach a v dokumentoch WHO, ale aj v aktuálnej agende EÚ. Problematika zdraviu prospešných pohybových aktivít predstavuje jednu z hlavných priorít na úrovni EÚ. Podpora tejto priority je deklarovaná všetkými členskými štátmi EÚ v dokumente „Rozvíjanie európskeho rozmeru v športe“ (2011). Okrem v dokumentoch, o tejto prioritě, sa hovorí a intenzívne diskutuje aj medzi odborníkmi v rámci ich činnosti v pracovných skupinách EÚ. Najprv to bolo v rámci pracovnej skupiny EÚ „šport a zdravie“ a po ukončení jej mandátu, od roku 2011, v aktuálnej expertnej skupine EÚ „Šport, zdravie, účasť“. Podkladovým dokumentom pre prácu odborníkov v tejto expertnej skupine je dokument EÚ „Usmernenia EÚ o fyzickej aktivite - odporúčané politické opatrenia na podporu fyzickej aktivity posilňujúcej zdravie“. Ide o súhrn odporúčaní k téme „zdravie a šport“ nielen pre expertov, ale aj pre všetky rozhodovacie orgány členských štátov na všetkých úrovniach (národnej, regionálnej, miestnej) pri tvorbe politík a stratégií v oblasti športu pre všetkých, predovšetkým v zmysle podpory športovania a pohybových aktivít čo najväčšieho počtu a najširšieho spektra populácie, ako prevencie voči civilizačným chorobám a negatívnym sociálnym javom v spoločnosti.

Z predložených faktov jednoznačne vyplýva potreba intenzívnejšej podpory zdraviu prospešných pohybových aktivít zameraných na širokú verejnosť zo strany kompetentných orgánov, či už na národnej alebo lokálnej úrovni. Nevyhnutná je medzirezortná a medziodvetvová spolupráca, najmä rezortu školstva s rezortom zdravotníctva, rezortom dopravy, ako aj lokálnej samosprávy a športového hnutia.

Obsahové zameranie športu pre všetkých na aktívne zdravie si v praxi vyžaduje vytvorenie širokej platformy na partnerskú spoluprácu a koordináciu štátu, samosprávy, občianskych združení a iniciatív, súkromného sektoru. Predpokladom pre úspešnú spoluprácu a koordináciu, že zainteresované subjekty budú naplňovať svoje originálne kompetencie:

Štát a jeho orgány:

- tvorba koncepčných dokumentov,
- legislatívna činnosť,
- podpora zo štátneho rozpočtu,
- rešpektovanie odporúčaní orgánov Európskej únie a WHO,
- koordinácia na národnej úrovni.

Samospráva:

- vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja alebo koncepcie rozvoja športu,
- podpora organizovania športových podujatí a iných aktivít telesnej kultúry na úrovni kraja a obcí

- podpora výstavby a prevádzkovania športových zariadení a ich využívania na pohybové aktivity,
- starostlivosť o telesnú kultúru v školách, ktorých je zriaďovateľom a podpora školských športových súťaží,
- koordinácia na krajskej a miestnej úrovni.

Občianske združenia:

- tvorba pohybových programov pre jednotlivé vekové, sociálne a zdravotné skupiny obyvateľstva, ich inovácia a rozvoj,
- združovanie a vzdelávanie dobrovoľníkov, trénerov, cvičiteľov, rozhodcov, členstvo v medzinárodných organizáciách, účasť na medzinárodných konferenciách športu pre všetkých
- organizácia medzinárodných a národných projektov,
- testovanie obyvateľstva a monitorovanie účinnosti pohybových aktivít,
- združovanie klubov na národnej a regionálnej úrovni, budovanie klubov zdravia a športu pre všetkých,
- vydávanie osvetových, propagačných a metodických materiálov, propagácia športu pre všetkých a jeho aktivít medzi širokou verejnosťou.

Hlavný cieľ: Vytvárať podmienky na zabezpečenie zdravého životného štýlu obyvateľstva, vrátane aktivít športu pre všetkých za účelom zlepšenia psychicko-fyzickej zdatnosti populácie a prevencie chorôb zapríčinených sedavým spôsobom života.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

Na národnej úrovni:

1. Rozpracovať Usmernenia EÚ o fyzickej aktivite a upraviť oblasť starostlivosti o zdravý životný štýl obyvateľov, spoluprácu zainteresovaných rezortov a subjektov, tvorbu regionálnej politiky a osvetu zdravého životného štýlu.

Z: MŠVVaŠ SR

T: do 31.12.2013

Zdroje: MŠVVaŠ SR

2. Iniciovať tvorbu všeobecne platného legislatívneho rámca smerujúceho k eliminácii dostupnosti najmä anabolických a hormonálnych látok a látok s podobným chemickým a biologickým účinkom, ktoré môžu spôsobiť trvalé poškodenie zdravia občanov, so zabezpečením účelovej kontroly produkcie, distribúcie, dovozu a predaja s cieľom zamedzenia voľného prístupu k týmto látkam vrátane sankcií na úrovni správneho a trestného práva.

Z: MZ SR, MH SR, MŠVVaŠ SR, MS SR

T: do 31.12.2016

Zdroje: MZ SR

Na lokálnej úrovni:

1. Rozpracovať koncepciu športu na podmienky samosprávnych krajov a obcí.

Z: obce, VÚC

T: do 30.6.2013

Zdroje: obce, VÚC

2. Hľadať možnosti výstavby novej a efektívnu prevádzku existujúcej športovej infraštruktúry pre rekreačné športovanie obyvateľstva, vytvárať možnosti prístupu na športoviská pre všetkých obyvateľov, podporiť územný rozvoj, vytvárať podmienky pre rozvoj dopravnej vybavenosti, verejnej zelene a parkov, ako aj športových plôch s cieľom podporovať aktívny životný štýl (cyklistické komunikácie pre prepravu bicyklom, najmä do školy a do práce, miesta na uloženie bicyklov, atď.).

Z: MŠVVaŠ SR, MDRR SR, obce, VÚC

T: 2014 - 2020

Zdroje: obce, VÚC, fondy EÚ na obdobie 2014 - 2020

3. Podporovať organizáciu športových a rekreačných podujatí, akcií a ďalších aktivít, šíriť osvetu o benefitoch zdraviu prospešných pohybových aktivít prostredníctvom miestnych a regionálnych masovo komunikačných médií a podporovať miestne športové organizácie pri zapájaní verejnosti do športovej činnosti.

Z: MŠVVaŠ SR, obce, VÚC

T: 2013 - 2020

Zdroje: obce, VÚC

1.2 Výchovno-vzdelávacia činnosť a rozvíjanie základných pohybových zručností a schopností v materských školách

Materská škola (ďalej len „MŠ“) podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Vychováva a vzdeláva na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. MŠ môže organizovať pobyty detí v škole v prírode, výlety, exkurzie, saunovanie, športový výcvik a ďalšie aktivity len s informovaným súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa a po dohode so zriaďovateľom. Súčasťou denného poriadku sú hry a hrové činnosti, pohybové a relaxačné cvičenia, pobyt vonku, odpočinok, činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie). **Hry a hrové činnosti** sú spontánne alebo učiteľkou navodzované hry a hrové aktivity detí. Súčasťou hier a hrových aktivít sú vopred plánované **edukačné aktivity**. Hry a hrové činnosti sa môžu v rámci zostavovania denného poriadku zaradiť aj 2 – 3 krát v dopoludňajších a odpoľudňajších hodinách. **Pohybové a relaxačné cvičenia** obsahujú zdravotné cviky, relaxačné a dychové cvičenia. Realizujú sa **každý deň v určitom čase**, s dodržiavaním psychohygienických zásad (pred jedlom/zásadne nie hneď po jedle, vo vyvetranej miestnosti, príp. vonku atď.). Patria k vopred plánovaným aktivitám. **Pobyt vonku** obsahuje pohybové aktivity detí, vychádzky, edukačné aktivity atď. V záujme **zdravého psychosomatického rozvoja** dieťaťa sa **neodporúča vynechávať pobyt vonku. Realizuje sa každý deň.** Výnimkou, kedy sa nemusí uskutočniť, sú nepriaznivé klimatické podmienky, silný nárazový vietor, silný mráz, dážď (nie mrholenie). V jarných a letných mesiacoch sa pobyt vonku upravuje vzhľadom na intenzitu slnečného žiarenia a zaraďuje sa 2 krát počas dňa, v dopoludňajších i odpoľudňajších hodinách. **Všetky organizačné formy denného poriadku sú po pedagogicko-psychologickej stránke rovnocenné.** Majú vplyv na rozvoj osobnosti dieťaťa vo všetkých vzdelávacích oblastiach, a preto ich **pedagogicky usmerňujú kvalifikovaní učitelia predprimárneho vzdelávania.**

Pre deti predškolského veku občianske združenia v oblasti športu v spolupráci s ministerstvom organizujú rôzne pohybové, vedomostné a výtvarné súťaže zamerané na získanie pozitívneho vzťahu k zdravému životnému štýlu, k pohybovej aktivite a rozvoju

olympizmu, napr. v spolupráci so Slovenským olympijským výborom sú organizované Olympijské festivaly detí a mládeže Slovenska a výtvarné súťaže so športovou témou, Kalokagatia a v spolupráci so Slovenským paralympijským výborom sú organizované súťaže na Kolesách do škôl, atď.

Hlavný cieľ: Vytvárať podmienky na zabezpečenie zdravého životného štýlu detí v materských školách.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Vytvárať podmienky pre zdravý životný štýl detí v materských školách v súlade so Štátnym vzdelávacím programom ISCED 0.

Z: MŠVVaŠ SR

T: priebežne do roku 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR a zriaďovatelia MŠ, iné zdroje (rodina)

2. Podporovať národné projekty pohybových aktivít detí v predškolskom veku.

Z: MŠVVaŠ SR, organizátori národných projektov pohybových aktivít

T: do roku 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, organizátori národných projektov pohybových aktivít

1.3 Telesná a športová výchova na základných školách a stredných školách

Podobne ako v iných európskych krajinách[13] aj v SR prešla školská telesná výchova za posledných 25 rokov intenzívnym vývojom a mnohými zmenami. Pre zjednodušenie budeme používať iba pojem telesná výchova (ďalej len „TV“), ktorý bude zahrňovať aj telesnú výchovu na ISCED 1 a telesnú a športovú výchovu na ISCED 2 a 3.

Výskumy ukazujú, že 70% školopovinných detí a mládeže trávi denne viac ako 4 hodiny voľného času prácou na počítačoch, internete, sledovaním televízie, počítačovými hrami a zábavou s mobilmi. Pravidelnej organizovanej pohybovej aktivite sa venuje iba každý tretí žiak. U detí a mládeže dominuje sedavý spôsob života, ktorý prináša so sebou nárast obezity a nadváhy, chybného držania tela a ďalších porúch zdravia. Výskumy hovoria, že približne 18% detí trpí nadhmotnosťou a približne 7% je obéznych a situácia sa stále zhoršuje. Väčšina odborníkov odporúča ako najlepšiu prevenciu proti poruchám zdravia dostatok pohybovej aktivity (hodinu stredne intenzívnej pohybovej aktivity aspoň 5 x do týždňa), správne stravovanie a úpravu denného režimu. TV je jeden zo školských predmetov, ktorý primárne rozvíja motoriku detí a mládeže a ktorý toto v školskom prostredí pomáha zabezpečovať. Tu získavajú žiaci pohybové vzdelanie a potrebné vedomosti k starostlivosti o svoje zdravie a formuje sa vzťah k celoživotnej pohybovej aktivite, ako jednému z najúčinnějších prostriedkov prevencie porúch zdravia a zvyšovania kvality života. Ekonomické prepočty[14] ukazujú, že **investovanie 1 eura do TV detí a mládeže na školách ušetrí v budúcnosti 3 eurá potrebné na liečenie porúch zdravia a civilizačných ochorení vyplývajúcich z ich pohybovej inaktivity.**

Stúpa význam povinnej školskej TV, pretože oproti minulosti výrazne pribúda detí, pre ktoré je povinná TV jedinou vykonávanou pohybovou aktivitou. SR sa v roku 2008 úpravou počtu hodín TV na 2 hodiny týždenne v štátnom vzdelávacom programe v rámci reformy vzdelávania dostalo na posledné miesta pomysleného rebríčka európskych štátov,

pretože školy iba v malom počte využívajú možnosť navýšenia hodín telesnej výchovy cez školské vzdelávacie programy.

Na základných školách v SR nastal za posledných 10 rokov pokles počtu telovýchovných a športových zariadení pre tradičné športy ako sú volejbal, hádzaná, basketbal, čiastočne i futbal a atletika. Naopak sa mierne zvýšil počet takých zariadení, ako sú telocvične a posilňovne. Výrazný nárast nastal predovšetkým v budovaní univerzálnych priestorov a malých ihrísk s umelým povrchom, čo zodpovedá aj súčasnej vyššej variabilite ponúkaných pohybových aktivít v školských kurikulumoch. Na stredných školách podobne ako na základných školách poklesol počet priestorov pre loptové hry, najmä počet hádzanárskych a volejbalových ihrísk. Poklesol aj počet telocviční a posilňovní. Na rozdiel od základných škôl, kde sa počet plavární za posledných 10 rokov nezmenil, na stredných školách poklesol takmer o 50%.

Súčasný nižší počet žiakov v skupinách a vyšší počet skupín TV na školách môžeme z hľadiska kvality vyučovania TV považovať za pozitívny trend. Tento trend však dnes ovplyvňujú ekonomické a organizačné možnosti škôl, ktoré čoraz častejšie vedú k spájaniu skupín resp. aj k zavádzaniu koedukovaného vyučovania. Problematiku vyučovania TV podrobnejšie analyzujeme v prílohe č. 2.

Hlavný cieľ: Zvýšiť počet cvičiacich detí na hodinách telesnej výchovy a skvalitniť jej vyučovanie.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

3. V spolupráci so ŠPÚ vypracovať revíziu štátnych vzdelávacích programov, vrátane rámcových učebných plánov. Pripraviť súbor opatrení na zavedenie 3 hodín TV na prvom stupni ZŠ.

Z: MŠVVaŠ SR a ŠPÚ

T: 31.12.2013

Zdroje: MŠVVaŠ SR, zriaďovatelia škôl

2. Prostredníctvom celoštátnych súťaží a projektov v oblasti školského športu motivovať zriaďovateľov škôl, riaditeľov škôl, rodičov a učiteľov telesnej výchovy k väčšej aktivite pri získavaní hodín telesnej výchovy v rámci školských vzdelávacích programov.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2014 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, zriaďovatelia škôl, prostriedky EÚ

3. Skvalitniť a zintenzívniť kontrolnú činnosť zameranú na kvalitu vyučovania na úrovni predmetovej komisie TV, vedenia škôl a taktiež na úrovni štátnych orgánov.

Z: predmetová komisia TV, vedenie školy, ŠŠI

T: 2013 – 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, školy, ŠŠI

4. Zatraktívniť obsah TV a zmeniť zameranie hodín TV, najmä smerom k zážitkovej telesnej výchove, s cieľom zvýšenia počtu cvičiacich žiakov na jej hodinách.

Z: učitelia a predmetová komisia TV na škole, vedenie školy, ŠPÚ

T: do 31.12.2014

Zdroje: MŠVVaŠ SR, školy

5. Zabezpečiť kontinuálne vzdelávanie pre učiteľov na 1. stupni ZŠ, učiteľov TV na 2. stupni ZŠ a SŠ, učiteľov bez aprobácie TV, ktorí z rôznych dôvodov už vyučujú na škole telesnú výchovu nekvalifikovane, prostredníctvom prostriedkov štrukturálnych fondov.

Z: MŠVVaŠ SR, školy, učitelia TV, NŠC

T: 2014 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, zriaďovatelia škôl, prostriedky EÚ

1.4 Voľno-časové športové aktivity detí a mládeže

Okrem neorganizovaných súkromných aktivít detí a mládeže vo voľnom čase vytvárajú ponuku záujmových pohybových aktivít školy formou športových krúžkov, školské zariadenia prostredníctvom pravidelnej a nepravidelnej záujmovej činnosti, v mimovládnej sfére najmä športové kluby a v sociálnej oblasti najmä nízkoprahové centrá a komunitné centrá. Tieto centrá navštevujú deti a mládež, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením, prípadne sú to nízko príjmové skupiny, ktoré z finančných dôvodov nemôžu navštevovať záujmové krúžky.

Na záujmovú činnosť vrátane športu je od roku 2004 možné využívať vzdelávacie poukazy v súlade s § 7 ods. 8 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vzdelávací poukaz predstavuje ročný príspevok štátu pre jedného žiaka školy na záujmové vzdelávanie, teda nielen na šport. Hodnota vzdelávacieho poukazu pre rok 2012 je 29 eur. Financovanie^[15] vzdelávacích poukazov bolo v roku 2010 približne v celkovej výške 17 783 774 eur. Tieto finančné prostriedky boli v roku 2010 poskytnuté poskytovateľom záujmového vzdelávania, t. j. aj ZUŠ, materským školám a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, VÚC, cirkevných a súkromných zriaďovateľov. Najviac finančných prostriedkov získali obce (10 494 614 eur) a VÚC (4 732 534 eur). **Nie je dostupná informácia, aké percento z objemu financií na vzdelávacie poukazy sa využíva na pohybové aktivity.** Preto navrhujeme vykonať analýzu využívania poukazov na jednotlivé oblasti záujmu detí a mládeže, najmä s dôrazom na pohybové aktivity a šport.

Voľnočasové pohybové aktivity organizujú aj iné právnické osoby ako školy a školské zariadenia, najmä rôzne športové kluby v obciach a mestách. V SR evidujeme 10 020 športových klubov^[16]. Športové kluby zabezpečujú pravidelnú pohybovú aktivitu v rôznych druhoch športu a pod vedením kvalifikovaných trénerov. Pohybovú aktivitu svojich detí v športových kluboch väčšinou finančne zabezpečujú iba rodičia. Na tieto aktivity doteraz nie je možné využívať vzdelávacie poukazy. Za týmto účelom bude potrebné upraviť využívanie príspevku na športové aktivity pre deti organizované v športových kluboch v novom zákone o športe a pripraviť metodiku a kritériá pre využitie tohto príspevku štátu, z dotácie poskytnutej športovým zväzom na rozvoj športového odvetvia.

Hlavný cieľ: Zvyšiť pohybovú aktivitu detí a mládeže, najmä vo voľnom čase.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Podporovať finančne i materiálne športové krúžky v školách, centrách voľného času a nízkoprahové centrá a komunitné centrá.

Z: MŠVVaŠ SR, MPSVR SR, zriaďovatelia škôl a školských zariadení a nízkoprahových centier a komunitných centier

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, MPSVR SR, zriaďovatelia škôl a školských zariadení, rodina, nízkoprahové centrá a komunitné centrá

2. Zlepšiť osvetu pohybových aktivít, napr. zverejňovaním dobrých príkladov z praxe, oceňovaním učiteľov, trénerov mládeže, odporúčaním účasti úspešných športovcov a trénerov pri vykonávaní osvetu a tiež aktívnejším vplyvom na rodičov.

Z: MŠVVaŠ SR, NŠZ, SOV, SPV, SAŠŠ

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

3. Pripraviť analýzu zapojenosti detí a mládeže do záujmovej športovej činnosti v centrách voľného času a v športových krúžkoch na školách. Na základe výsledkov analýzy prijať opatrenia na zefektívnenie štátneho príspevku na záujmovú činnosť detí a mládeže s osobitným zreteľom na športovanie detí a mládeže.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2014 (analýza) a 2016 (opatrenia)

Zdroje: MŠVVaŠ SR

4. Rozvíjať školy ako centrá vzdelávania a športu, prehodnotiť športové aktivity škôl, školských zariadení a športových klubov v regiónoch s cieľom vytvoriť podmienky pre ich efektívnu spoluprácu a odstrániť duplicitu športových aktivít.

Z: MŠVVaŠ SR, zriaďovatelia škôl a školských zariadení, školy a školské zariadenia, športové kluby

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, zriaďovatelia škôl a školských zariadení, školy a školské zariadenia, športové kluby

1.5 Športové súťaže detí materských škôl a žiakov základných škôl a stredných škôl

Športové súťaže sú veľkou motiváciou pre žiakov a deti, ktoré rady športujú a súťažia. Ministerstvo vyhlasuje a finančne podporuje celoštátne postupové športové súťaže od obvodných, krajských kôl, školské majstrovstvá SR až po medzinárodné súťaže žiakov. Športové súťaže sa organizujú pre deti a žiakov materských škôl, základných škôl, stredných škôl a špeciálnych škôl.

Ministerstvo pre daný školský rok vyhlasuje Program športových súťaží žiakov (ďalej len „program“), ktorý je zostavený z viacerých kolektívnych a individuálnych druhov športov a pohybových aktivít. Súťaže sú organizované v atletike, aerobiku, basketbale, bedminton, cyklistike, gymnastike, hádzanej, stolnom tenise, hokejbale, vo futbale, futsale, florbale, volejbale, vybíjanej, v orientačnom behu, streetbale, v trojkovom a štvorkovom volejbale pre základné školy. Súčasťou programu sú tiež olympijské a paralympijské aktivity pre deti a mládež. Program je otvorený aj pre nové športové súťaže a podujatia, aktualizuje sa najmä na základe schválených žiadostí o poskytnutie dotácie, na základe zverejnenej výzvy ministerstvom. Do budúca by bolo vhodné zaradiť do programu aj športové súťaže pre deti detských domovov.

Z dôvodu lepšej informovanosti občanov SR o športových súťažiach žiakov vyhlasovaných ministerstvom, bol od 6. októbra 2010 verejnosti sprístupnený internetový portál, ktorý je prístupný na adrese www.skolskysport.sk. Postupne bude portál využívaný aj na vyhľadávanie údajov o účastníkoch súťaží, evidenciu učiteľov telesnej výchovy a tiež na

zverejňovanie rôznych metodických materiálov v rámci ďalšieho vzdelávania učiteľov, trénerov mládeže, atď.

V tejto oblasti bude potrebné zjednotiť podporu aktivít školského športu, zaviesť jednotkovú podporu jednej aktivity jedného žiaka, stanoviť minimálny počet zapojených detí a financovať prednostne aktivity s vyšším spolufinancovaním z prostriedkov organizátorov a súkromných zdrojov. Taktiež bude potrebné otvoriť trh s poskytovateľmi aktivít v školskom športe, kto splní podmienky a štandardy zabezpečenia školského podujatia, bude mať nárok na rovnaké prostriedky.

Prehodnotíme aj zapojenie škôl do školského športu, za mimoriadny výkon školy by nemal byť považovaný **športový výsledok** ale percento zapojenia najmä neregistrovaných žiakov a počet cvičebných jednotiek, ktoré žiaci odcvičia. Na týchto princípoch bude potrebné prepracovať systém školských športových súťaží, v ktorých by mali školy súťažiť **o najväčšie percento zapojenia, o najkreatívnejší program, o najväčšiu publicitu školského športu.** Bude potrebné aj po metodickej stránke podporovať túto oblasť, vytvoriť metodické materiály pre učiteľov a ponúkať program kontinuálneho vzdelávania aj v oblasti školského športu.

Hlavný cieľ: Vytvoriť motivujúci program športových aktivít pre deti a mládež. Zabezpečiť lepšiu funkcionálnosť portálu školského športu.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Prostredníctvom športových súťaží žiakov motivovať deti a mládež k pohybu a aktívnemu tráveniu voľného času.

Z: MŠVVaŠ SR, zriaďovatelia škôl a školských zariadení, školy, občianske združenia v oblasti športu

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, zriaďovatelia škôl a školských zariadení, občianske združenia v oblasti športu, rodina, súkromný sektor

2. Zabezpečiť informovanosť občanov o ponúkaných športových aktivitách pre deti a mládež. Zabezpečiť odborné-metodické poradenstvo pre užívateľov internetového portálu a školenia pre jeho užívateľov.

Z: MŠVVaŠ SR, NŠC, obce a VÚC

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, obce a VÚC

1.6 Športová činnosť študentov vysokých škôl

Vyučovanie telesnej výchovy (ďalej len „TV“) na verejných vysokých školách a činnosť vysokoškolských športových klubov na vysokých školách ovplyvňuje ich samospráva, čo spôsobuje veľmi veľké rozdiely z hľadiska (ne)povinného zaradovania TV do študijných programov, jej rozsahu, obsahu, kvality pedagogického zboru (kvalifikácia, vek, publikačná činnosť atď.) v rámci celej SR.

Väčšiemu záujmu o športovú činnosť študentov vysokých škôl bránia najmä nedostatočné personálne, materiálne a priestorové podmienky a tiež nedostatočná ponuka atraktívnych, študentmi obľúbených pohybových aktivít. Dôkazom je narastajúci počet študentov oslobodených od TV, ktorý ešte komplikuje znižovanie stavov učiteľov TV na

katedrách a ústavoch TV v dôsledku obmedzených možností prijímania nových zamestnancov, vysoký vekový priemer učiteľov a taktiež malý záujem mladých kvalifikovaných odborníkov, trénerov a učiteľov o pedagogickú prácu na katedrách.

Pre voliteľnú TV sa v centrálnom rozvrhu nevytvárajú voľné bloky, a preto sa študenti prihlasujú na výučbu až v neskorších popoludňajších a večerných hodinách po skončení vyučovania riadnych predmetov, čo vytvára pretlak na obsadenosť objektov vo večerných hodinách aj na úkor vysokoškolskej ligy resp. tréningov športových klubov.

Pre skvalitnenie športu študentov vysokých škôl by bolo vhodné, v spolupráci s univerzitami a športovými zväzmi, vytvárať univerzitné centrá športu, napr. v basketbale a volejbale, čo sú typické vysokoškolské športy, v ktorých by mohli vyvíjať činnosť aj viaceré športové odvetvia (napr. beach volejbal, florbal, futsal, atď.). Kluby by mohli súťažiť aj v celoštátnych súťažiach športových zväzov, kde by dostávali možnosť hrať aj študenti vysokých škôl, nakoľko v súčasnosti v extraligových kluboch preferujú skôr zahraničných športovcov a mladí slovenskí športovci nedostávajú dostatočný priestor v kvalitných súťažiach, čo má negatívny dopad aj na kvalitu reprezentačných tímov.

Hlavný cieľ: Zvýšiť počet športujúcich študentov vysokých škôl a skvalitňovať podmienky pre športovú činnosť na vysokých školách.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Zabezpečovať podmienky pre skvalitnenie športovej činnosti študentov vysokých škôl, najmä viacdrojovým financovaním športovej činnosti a zlepšovaním športovej infraštruktúry.

Z: MŠVVaŠ SR, vysoké školy, SAUŠ

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, vysoké školy, prostriedky EÚ

2. Vytvárať športové centrá na vysokých školách a zabezpečiť účasť vysokoškolských športových klubov v športových súťažiach vo vybraných kolektívnych športoch.

Z: vysoké školy, športové zväzy vo vybraných kolektívnych športoch, SAUŠ

T: do 31.12.2016

Zdroje: MŠVVaŠ SR, vysoké školy, športové zväzy, prostriedky EÚ

2. Elitný šport

2.1 Športovo talentovaná mládež

Systém štátnej starostlivosti o športovo talentovanú mládež je realizovaný prostredníctvom ÚTM. Aktuálne údaje uvádzajú, že v ÚTM je evidovaných približne 30 000 športovcov, čo predstavuje približne 3,5% z populácie navštevujúcej základné školy a stredné školy a približne 20,5% z celkovej aktívne športujúcej mládeže.

V súčasnom systéme starostlivosti o športovo talentovanú mládež existujú nasledovné ÚTM:

- školské strediská záujmovej činnosti, športové triedy a športové školy - zriaďované pri základných školách a stredných školách,
- centrá talentovanej mládeže a zväzové centrá prípravy mládeže - zriaďované a riadené v plnom rozsahu športovými zväzmi,
- centrá olympijskej prípravy - zriaďované pri stredných školách, v ktorých sa prelína pôsobnosť školy a športového zväzu.

Súčasný stav extenzívneho spôsobu starostlivosti o športovo talentovanú mládež nie je priaznivý, čo sa prejavuje stále menším počtom športovcov v olympijských športoch, ktorí sú schopní presadiť sa v neustále rastúcej medzinárodnej konkurencii. Do budúca bude potrebné znovu zaviesť celoštátne testovanie detí a skvalitniť výber športovo talentovanej mládeže.

Športová príprava v jednotlivých útvaroch prebieha pod odborným dohľadom kvalifikovaných trénerov. Finančne je zabezpečovaná najmä z prostriedkov štátneho rozpočtu a to prostredníctvom dotácií od zriaďovateľa, športových zväzov a čiastočne aj z iných zdrojov. Kontrola a hodnotenie systému starostlivosti o športovo talentovanú mládež prebieha nekoordinovane, hlavne na úrovni hodnotiacich kritérií jednotlivých športových zväzov (športové zväzy si vytvorili vlastné kritériá) a nepriamo na základe dosiahnutých výsledkov športovej reprezentácie.

Nedostatkov v súčasnom systéme je viacero, napr. športové zväzy nemajú vytvorené spádové oblasti v regiónoch, neexistuje nadväznosť v starostlivosti o športovo talentovanú mládež a nie je vypracovaný jednotný systém hodnotenia efektivity jednotlivých útvarov. Organizačná štruktúra ÚTM dostatočne nerieši športovú prípravu špecifickej vekovej kategórie 19 - 23 rokov, ktorá sa vyznačuje mimoriadne náročným prechodom od juniorskej kategórie k dospelým. Športovci v tomto veku ešte nemajú takú vysokú výkonnosť, aby mohli byť zaradení do rezortných športových stredísk (ďalej len „stredisko“), ich finančné zabezpečenie je nedostatočné, výkonnosť stagnuje a často preto predčasne končia so športovou činnosťou.

Hlavný cieľ: Skvalitniť prípravu športovo talentovanej mládeže. Zvýšiť efektivitu výberu športových talentov a kvalitu ich prípravy do 23 rokov, pre potreby športovej reprezentácie SR a to diferencovane, so strategickým zámerom do roku 2020. Prehliť spoluprácu príslušných štátnych inštitúcií, samospráv a športového hnutia.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Prehodnotiť efektivitu jednotlivých ÚTM pri športových zväzoch a vykonať opatrenia na zredukovanie počtu ÚTM a zaradených športovcov. Zvážiť vytvorenie centier prípravy mládeže pri športových objektoch infraštruktúry osobitného významu, u ktorých je vlastníkom objektu športový zväz.

Z: Rada športovej reprezentácie a športové zväzy

T: do 31.12.2014

Zdroje: MŠVVaŠ SR, športové zväzy

2. Vykonať analýzu sociálneho statusu mladých talentovaných športovcov a prijať princípy a kritériá na podporu ich športovej prípravy prostredníctvom nadácie SOV z výťažkov charitatívnej lotérie

Z: vybrané športové zväzy, SOV

T: do 31.12.2013

Zdroje: SOV

2.2 Štátna športová reprezentácia

Výsledky, ktoré dosahujú športovci - reprezentanti SR na významných európskych a svetových podujatiach sa tešia stálemu záujmu nielen športových fanúšikov, ale aj ostatných obyvateľov našej krajiny.

Z pohľadu individuálnych olympijských športov dosahujeme dlhodobo kvalitné výsledky, a to od prvej účasti SR v ére samostatnosti na olympijských hrách (Atlanta 1996) v športoch ako napr. kanoistka na divokej vode, rýchlostná kanoistika a športová strelba.

Osobitnou kapitolou sú kolektívne športy, ktoré za posledných viac ako 20 rokov prešli najvýraznejšími zmenami, a to najmä v oblasti riadenia a organizačnej štruktúry. Napriek tomu, že pútajú pozornosť veľkej časti obyvateľstva, okrem ľadového hokeja, sa SR nedokázala v žiadnom kolektívnom športe na reprezentačnej úrovni výraznejšie presadiť.

Na OH 2012 sme medzi kolektívnymi športmi zastúpenie nemali, hokejisti ani v domácom prostredí na MS 2011 neuspeli, taktiež ani futbalisti v kvalifikácii na ME 2012. Okrem hokeja sa však žiadny kolektívny šport na OH nekvalifikoval. Pre objektivnosť je potrebné uviesť, že kvalifikačné limity jednotlivých medzinárodných športových federácií a MOV pre účasť na OH sú naozaj veľmi náročné.

Z pohľadu štátu sa výraznejšej podpory dostáva individuálnym športom, najmä olympijským. Ide najmä o podporu prostredníctvom projektu „Športová príprava vybraných športovcov“. V rámci uvedeného projektu sú športovcom poskytované finančné prostriedky na zabezpečenie športovej prípravy na základe kritérií, ktorých hlavným parametrom sú dosiahnuté výsledky na OH, MS, ME a v prípade zimných športov aj umiestnenia v celkovom poradí svetového pohára. Projekt bol postupom času rozšírený aj na juniorskú kategóriu.

Ďalšou špecifickou formou podpory pre individuálne športy sú rezortné športové strediská, ktoré sú začlenené do štruktúry príslušných rezortov (rezort obrany - Vojenské športové centrum Dukla, rezort vnútra - Stredisko štátnej športovej reprezentácie MV SR a rezort školstva - Národné športové centrum).

Na obhajobu existencie rezortných športových stredísk je dôležité uviesť, že od vzniku samostatnej SR, všetky medailové umiestnenia na OH v individuálnych športoch získali výhradne športovci zaradení do rezortných stredísk. Ak zoberieme do úvahy umiestnenia do 8. miesta na OH, potom aj tento ukazovateľ je pre rezortné športové strediská mimoriadne priaznivý. Len minimum takýchto umiestnení získali v individuálnych športoch športovci, ktorí neboli zaradení do rezortných športových stredísk. Na zabezpečenie činnosti rezortných športových stredísk sú z jednotlivých rozpočtových kapitol štátneho rozpočtu (obrana, vnútro a školstvo) vyčlenené finančné prostriedky. Dlhodobým problémom je nárast mzdových prostriedkov, v štátnom rozpočte totiž nie je zohľadnené oficiálne zvyšovanie miezd, alebo inflačný nárast. Tieto výdavky sú potom zabezpečované na úkor športovej prípravy.

Ďalším problémom v súvislosti s rezortnými športovými strediskami je ich materiálo-technické zabezpečenie. Len Vojenské športové centrum Dukla disponuje majetkom, ktorý slúži na zabezpečenie športovej prípravy a má aj svoje ubytovacie a stravovacie kapacity, ale niektoré služby si musí tiež objednávať. Ostatné dve rezortné športové strediská nemajú žiadne vlastné objekty a musia si ich prenajímať, rovnako väčšinu potrebných služieb (regenerácia, ubytovanie a pod.).

Organizovanie významných medzinárodných podujatí v SR je neoddeliteľnou súčasťou úloh v oblasti štátnej športovej reprezentácie. Každý rok sa v SR uskutočnia rôzne podujatia typu MS, ME, SP a EP. Podujatia sú rôzne a majú svoje špecifiká, napr. podujatia v motoristickom športe, ktoré sú síce organizované ako podujatia FIA, ale nemajú vždy celoeurópsky rozmer. V motoristickom športe sú totiž európske podujatia rozdelené do jednotlivých zón. V SR sa organizujú podujatia väčšinou v rámci tzv. „zóny strednej Európy“.

V SR organizujeme oveľa viac podujatí typu MS, ME, SP a EP v neolympijských športoch. V olympijských športoch dostaneme možnosť organizovať podujatia na najvyššej úrovni skôr v juniorských kategóriách. Usporiadanie MS 2011 v ľadovom hokeji a vo vodnom slalome v SR možno považovať za mimoriadny úspech z pohľadu športovej diplomacie. Významnú úlohu zohral aj stav športovej infraštruktúry, ktorá v oboch prípadoch predstavovala vysokú medzinárodnú úroveň.

Ministerstvo osobitne podporuje zo štátneho rozpočtu aj organizovanie významných medzinárodných podujatí, ktoré sú často označované ako „tradičné“. Ide napr. o cyklistické preteky Okolo Slovenska, Medzinárodný maratón mieru v Košiciach, alebo Grand Prix CSIO v parkúrovom jazdení. Treba však uviesť, že za významné podujatia medzinárodného významu sa v ostatných rokoch často označovali aj podujatia sotva regionálneho dosahu. Kritériá pre túto oblasť boli vypracované iba v minulom roku. Financovali sa rôzne podujatia, ale aj MS, ME, SP na území SR a výška dotácie sa od roku 2011 vypočítala podľa toho, či išlo o olympijský šport a podľa dĺžky trvania a počtu účastníkov.

Problematický je aj stav športovej infraštruktúry v SR. V mnohých športoch dnes nemáme podmienky na to, aby sme mohli usporiadať významné podujatia. Vo veľmi zlom stave sú futbalové štadióny, čiastočne sa zlepšil stav v ľadovom hokeji (štadióny v Bratislave a Košiciach), ale napriek tomu ani v tomto športe nemožno situáciu z hľadiska infraštruktúry označiť za dobrú.

V súvislosti s prípravou nového zákona o športe je potrebné prehodnotiť podporu štátnej športovej reprezentácie v niektorých športových odvetviach, ako sú biliard, bridž, boccia, bowling, fribol, korfbal, športová kynológia, kompozičný a korešpondenčný šach, dráhový golf, go, modelárstvo, pretláčanie rukou, rádioamatérstvo, rybárstvo a rybolovná technika. Tiež je potrebné prehodnotiť podporu viacerých športových zväzov zameraných na oblasť športových bojových umení.

Pre zabezpečenie účasti na zimných olympijských a paralympijských hrách v roku 2014 a letných olympijských a paralympijských hrách v roku 2016 bude potrebné vytvoriť podmienky pre úspešnú reprezentáciu SR na týchto najvýznamnejších medzinárodných športových podujatiach a preto sa odporúča pripraviť osobitný materiál na rokovanie vlády SR, vrátane finančného zabezpečenia.

Hlavný cieľ: Zvýšiť kvalitu športovej reprezentácie. Efektívnym systémom a intenzívnym spôsobom vytvoriť podmienky pre úspešnú reprezentáciu SR na vrcholných športových podujatiach. Úspešnou účasťou slovenských športovcov na týchto podujatiach propagovať SR v zahraničí, pôsobiť na prehĺbovanie vlastenectva občanov SR a inšpirovať mládež k zdravému spôsobu života.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Zriadiť Radu športovej reprezentácie zo zástupcov športových zväzov, rezortných stredísk, SOV, SPV a MŠVVaŠ SR a vypracovať štatút s definovanými kompetenciami.

Z: MŠVVaŠ SR, MO SR, MV SR, SOV

T: do 31.3.2013

Zdroje: MŠVVaŠ SR, SOV, MO SR, MV SR

2. Pokračovať v realizácii projektu „vybraných športovcov“, vrátane zdravotne znevýhodnených športovcov a zväziť zaradenie športovcov aj z neolympijských športov. Vypracovať štatút reprezentanta SR.

Znížiť počet podporovaných športovcov v individuálnych olympijských športoch.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

3. Zachovať rezortné športové strediská pri rezortoch, stredisko v rezorte školstva zamerať na vekovú kategóriu do 23 rokov.

Z: MŠVVaŠ SR, MO SR, MV SR

T: 2015 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, MO SR, MV SR

4. Organizovať významné podujatia typu - MS, ME, SP a EP (a obdobné) len po predchádzajúcom návrhu Rady športovej reprezentácie a súhlase ministerstva. V prípade multišportových podujatí a podujatí, ktoré vyžadujú zvýšené náklady na výstavbu športovej infraštruktúry, predkladať na rokovanie vlády SR samostatný materiál a žiadať o súhlas a podporu vlády SR.

Z: MŠVVaŠ SR, Rada športovej reprezentácie, organizátori významných podujatí

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, organizátori významných podujatí

5. Vypracovať zoznam tzv. „tradičných podujatí“, ktoré budú zaradené do systému štátnej podpory.

Z: MŠVVaŠ SR, Rada športovej reprezentácie

T: do 31.12.2013

Zdroje: MŠVVaŠ SR, organizátori významných podujatí

6. Pre plánovanie a programovanie štátnej športovej reprezentácie a elitného športu stanoviť všeobecne 8-ročný cyklus a pre dlhodobé 12 a viacročný cyklus.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

3. Šport ľudí so zdravotným znevýhodnením

Šport ľudí so zdravotným znevýhodnením je neoddeliteľnou súčasťou športu v SR a má dlhodobú tradíciu. Štát podporuje rozvoj športu vo všetkých druhoch znevýhodnenia (telesne, zrakovo, sluchovo a mentálne znevýhodnených športovcov).

Národný program rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života schválený uznesením vlády SR č. 590/2001 bol prvým systémovým krokom, smerujúcim k vytvoreniu procesu postupného, koncepčného riešenia všetkých závažných problémov života občanov so zdravotným postihnutím, vrátane vytvárania podmienok pre prevenciu vzniku zdravotného postihnutia, včasnú diagnostiku a terapiu, evidenciu a primerané začleňovanie do spoločenského a pracovného prostredia.

Občania so zdravotným znevýhodnením chcú a v mnohých oblastiach aj môžu byť aktívnymi spoluvotormi hodnôt, aktívnymi členmi našej spoločnosti. Väčšina z nich nemá záujem iba na pasívnom poberaní sociálnych kompenzácií, ale chce plnohodnotne žiť, to znamená aktívne sa zapájať do života spoločnosti. Pre naplnenie tohto ich základného ľudského práva je potrebné vytvoriť zodpovedajúce podmienky. Formou, ako tieto podmienky vytvoriť, konkrétne v praxi, by mala byť aj táto koncepcia športu.

“V treťom tisícročí sa musí stať cieľom všetkých národov rozvinúť sa do spoločností, ktoré chránia práva ľudí so zdravotným znevýhodnením a podporujú ich plné zaangažovanie a začlenenie do všetkých aspektov života”[\[17\]](#). Pre tieto ciele, je charta pre tretie tisícročie vyhlásená pre aktivitu celého ľudstva v presvedčení, že za implementáciu jej cieľov je primárne zodpovedná každá vláda a všetky relevantné mimovládne a medzinárodné organizácie.

3.1 Záujmové aktivity

Jedným z cieľov v starostlivosti o občanov so zdravotným znevýhodnením je aj ich zapojenie do pohybových aktivít a do športu na všetkých úrovniach. Všetky športové organizácie by mali vytvárať príležitosti na účasť osôb so zdravotným znevýhodnením na športovej činnosti.

3.2 Štátna športová reprezentácia

Organizácia športu zdravotne znevýhodnených športovcov má svoj objektívny a zákonný vývoj súvisiaci s vývojom medzinárodných štruktúr a tiež v závislosti od vývoja našej spoločnosti ako takej.

Situácia v štruktúrach paralympijského športu vo svete je v súčasnej dobe pomerne zložitá a má svoje osobitosti v porovnaní so športom olympijským. IPC okrem aktivít súvisiacich s účasťou na Paralympijských hrách, vystupuje zároveň aj ako medzinárodná federácia a priamo zastrešuje a riadi 10 paralympijských športov - atletiku, alpské lyžovanie, bežecké lyžovanie, biatlon, hokej na sánkach, plávanie, streľbu, snowboard, tlak na lavičke a tanec na vozíku. Jeho snahou je v rámci rozvoja paralympijského športu prehĺbiť predovšetkým spoluprácu s medzinárodnými športovými federáciami zdravých a na národnej úrovni - s ich členmi národnými športovými zväzmi. Úplná integrácia so športom zdravých sa predpokladá v období rokov 2016 až 2020.

Okrem toho je medzinárodný šport zdravotne znevýhodnených športovcov organizovaný aj podľa druhu postihnutia. Ich medzinárodné organizácie (IOSDs) sú IWAS a CPISRA - pre telesne znevýhodnených športovcov, IBSA - pre zrakovo znevýhodnených športovcov, INAS-FID - pre intelektovo znevýhodnených športovcov, IDC - pre sluchovo znevýhodnených športovcov a samostatnou, veľmi špecifickou, organizáciou je Special Olympics, ktorá organizuje stretnutia so športovými súťažami pre mentálne znevýhodnených.

Uvedený stav má samozrejme dopad aj na situáciu v SR, kde je dnes registrovaných 33 športových organizácií, z ktorých len niekoľko málo má v skutočnosti celoslovenskú pôsobnosť. Väčšina z nich pôsobí len lokálne a má charakter športového klubu. Tie však musia, vzhľadom na medzinárodné štruktúry, na úrovni športovej reprezentácie byť združené v národných športových zväzoch podľa druhu postihnutia - SZTPŠ, SNSŠS, SZMPŠ, SFNŠ, SPV.

Hlavný cieľ: Vytvoriť podmienky pre sociálnu inklúziu športovcov so zdravotným znevýhodnením do spoločnosti a skvalitniť prípravu štátnej športovej reprezentácie športovcov so zdravotným znevýhodnením.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Zabezpečiť efektívnu koordináciu rozvoja športu športovcov so zdravotným znevýhodnením.

Z: SPV

T: 2013 – 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, SPV

2. V rozpise návrhu štátneho rozpočtu v rámci kapitoly ministerstva určenej pre šport stanoviť konkrétnu sumu finančných prostriedkov na elitný šport, priamu účasť na

paralympijských hrách a deaflympijských hrách a na záujmový a výkonnostný šport zdravotne znevýhodnených športovcov.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

4. Financovanie

Účelom financovania športu je zvyšovanie jeho pridanej hodnoty do spoločnosti. Zo štátnych zdrojov sa financuje:

- a) elitný šport (t. j. vrcholné športové výkony a aktivity, ktoré vedú k dosiahnutiu vrcholných výkonov, napr. príprava elitných športovcov, starostlivosť o športové talenty, vrcholné športové podujatia a pod.),
- b) športovanie verejnosti (t. j. aktivity, ktoré motivujú obyvateľov k vykonávaniu telesnej aktivity bez ohľadu na jej typ a motív).

Pri financovaní sa uplatňujú metódy, ktoré znižujú subjektívny vplyv a objektivizujú procesy financovania - tam kde je to možné, používajú sa matematické výpočty, tam kde to možné nie je, ministerstvo zriaďuje komisiu na posudzovanie žiadostí. Činnosť tejto komisie bude upravená osobitným štatútom, ktorý vydá ministerstvo.

4.1 Zdroje financovania

Štátne zdroje:

- a) rozpočty ministerstiev

Iné verejné zdroje:

- a) zdroje EÚ,
- b) zdroje 2% daní z príjmov fyzických osôb a právnických osôb,
- c) zmluvy o reklamnej činnosti spoločností, v ktorých má štát podiel (napr. Tipos, SPP).
- d) výroba a vysielanie športu vo verejnoprávnych médiách (napr. Rozhlas a televízia Slovenska),
- e) výnosy tipovacích súťaží na športové výsledky.

Verejné zdroje na miestnej úrovni:

- a) rozpočty miest, obcí a samosprávnych krajov,
- b) rozpočty spoločností, v ktorých majú podiel mestá obce a samosprávne kraje.

Súkromné zdroje:

- a) dary fyzických osôb a právnických osôb,
- b) zmluvy o reklamnej činnosti,
- c) peňažné a nepeňažné plnenia za služby vykonávané športovými subjektmi,
- d) výnosy z charitatívnych lotérií,
- e) hodnota práce dobrovoľníkov v športe.

Vlastné zdroje:

- a) príjem športujúcej osoby,
- b) príjem zákonného zástupcu športujúcej osoby,
- c) príjem športových organizácií - členské príspevky.

4.2 Financovanie elitného športu zo štátnych zdrojov

Spoločenský význam elitného športu je priamo úmerný kvalite športových výkonov a záujmu (domácej i zahraničnej verejnosti) o elitný šport. Motívom záujmu verejnosti o elitný šport môže byť atraktivita samotnej aktivity, obdiv dosiahnutého výkonu, sympatie k elitnému športovcovi, sytienie sociálnej potreby príslušnosti k skupine (kluboví fanúšikovia), považovanie elitného športovca za vhodný hodnotový vzor.

V rámci elitného športu bude financovanie prioritne rozdelené na:

- a) financovanie športových odvetví,
- b) odmeny športovcov za dosiahnuté výsledky a trénerov mládeže,
- c) investičné zabezpečenie športovej reprezentácie SR,
- d) organizovanie významných medzinárodných a tradičných podujatí,
- e) financovanie opatrení celospoločenského významu.
- f) financovanie vybraných športovcov,

4.2.1 Financovanie športov

Všetky finančné prostriedky, určené na športy, budú rozdelené medzi národné športové zväzy podľa koeficientu, úmernému spoločenskému významu športov (ďalej len "koeficient športu"), ktorý sa vypočíta nasledovne:

$$\text{Koeficient športu} = \text{Športový úspech} \times \text{Záujem o šport}$$

Športový úspech je v kolektívnom športe daný postavením daného športu vo svojej svetovej federácii. V kolektívnom športe je určený postavením Slovenska v oficiálnom rebríčku svetovej federácie a v redukovanom poradí európskych krajín v rámci tohto rebríčka.

Športový úspech v individuálnom športe vypočítaný z výsledkov športovcov daného športu na oficiálnych podujatiach jeho medzinárodnej športovej federácie počas uplynulých 4 rokov. Každý dosiahnutý výsledok je prepočítaný na umiestnenie na majstrovstvách sveta a vynásobený koeficientom útlmu podľa roku, v ktorom bol dosiahnutý. Športový úspech je priemerom 10 najlepších výsledkov v každom hodnotenom roku.

Športový úspech je ďalej prepočítaný na 100%, aby sa zohľadnil rôzny počet členských krajín v medzinárodných športových federáciách, a vynásobený koeficientom významu výsledku, ktorý klesá nepriamo úmerne s výsledkom.

Záujem o šport sa skladá s troch čiastkových záujmov:

- a) záujem obyvateľov Slovenska o daný šport, zistený prieskumami verejnej mienky,
- b) záujem medzinárodnej verejnosti o daný šport, daný jeho sledovanosťou v medzinárodných médiách, zistený agentúrnym prieskumom,
- c) záujem športovcov, daný počtom registrovaných aktívnych športovcov, zistený zverejnením registrov športovcov v informačnom systéme verejnej správy o športe a preukázaním zaplataenia členských príspevkov.

Z dôvodu zmeny metodiky výpočtu dotácie sa predpokladajú zmeny v dotáciách jednotlivých športov, a preto budú v dotačnom procese aplikované ochranné opatrenia, ktoré umožnia

športovým zväzom počas niekoľkých rokov postupne sa adaptovať na nové pravidlá. Z rovnakého dôvodu môžu byť jednotlivé ukazovatele v priebehu platnosti koncepcie modifikované v súlade s požiadavkami športovej praxe.

Športové zväzy budú mať slobodu narábania s poskytnutými prostriedkami za podmienok:

- a) zverejňovania použitia poskytnutej dotácie a iných zdrojov,
- b) zverejňovania výročnej správy,
- c) vkladania štruktúrovaných informácií o vlastnom športovom odvetví do informačného systému v športe,
- d) uvádzania loga poskytovateľa s textovou informáciou o poskytnutom príspevku zo štátneho rozpočtu, a pri prezentácii účelu alebo projektu, informovania médií a verejnosti o poskytovateľovi príspevku.

4.2.2 Odmeny športovcov za dosiahnuté výsledky a trénerov mládeže

Úspešní športovci budú za svoj najlepší výsledok roka odmenení vopred definovanou čiastkou. Odmenení budú aj tréneri juniorských športovcov, ktorí dosiahli v hodnotenom roku významné výsledky, a tiež tréneri za ich celoživotnú prácu s mládežou.

4.2.3 Investičné zabezpečenie športovej reprezentácie SR

Nákup investičných prostriedkov pre športovú reprezentáciu SR sa bude financovať v poradí, ktoré bude závisieť od potreby investície pre zvýšenie úspešnosti reprezentantov Slovenskej republiky v danom športe, naliehavosti obstarania/kúpy/opravy investície vzhľadom na uplynutie doby životnosti predchádzajúcej obdobnej investície, možnosti a vhodnosti použitia investície po naplnení primárneho účelu, koeficientu športu a spolufinancovania investície športovým zväzom. Tie z uvedených parametrov, ktoré nie je možné vypočítať matematicky, bude posudzovať komisia na posudzovanie žiadostí.

4.2.4 Organizovanie významných medzinárodných a tradičných podujatí

Financovanie organizovania významného medzinárodného alebo tradičného podujatia bude závisieť od počtu aktívnych športovcov, počtu dní trvania podujatia podľa pravidiel medzinárodnej športovej federácie a dôležitosti podujatia. Poradie financovania bude závisieť od koeficientu športu, dôležitosti podujatia a jeho spolufinancovania. Vzhľadom na veľké množstvo typov podujatí sa budú financovať budú len podujatia typu majstrovstvá sveta a Európy dospelých a juniorov, svetového a európskeho pohára a podujatí, ktoré sa konajú na území Slovenskej republiky aspoň 15 rokov, a súčasne sú v kalendári medzinárodnej športovej federácie alebo sa na nich zúčastní aspoň 1000 športovcov. Dôležitosť podujatia bude definovaná vopred nemennou číselnou hodnotou.

4.2.5 Opatrenia osobitného (celospoločenského) významu

Opatreniami osobitného významu sú také opatrenia, ktoré majú vplyv na celú spoločnosť. Sú to najmä:

- a) zabezpečenie účasti športovcov a ich realizačného tímu na olympijských hrách, paralympijských hrách, deaflympijských hrách, olympijských hrách mládeže, európskom olympijskom festivale mládeže, svetovej univerziáde, akademických majstrovstvách sveta a

medzinárodnom podujatí ISF, svetových hrách špeciálnych olympiád a svetových hrách neolympijských športov,

b) organizovanie vyššie uvedených podujatí,

c) aktivity v oblasti olympijského, paralympijského a deaflympijského hnutia, v oblasti školského športu a univerzitného športu,

d) vykonávanie múzejnej činnosti v oblasti športu podľa zákona 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,

e) značenie peších, lyžiarskych, vodných a cyklistických trás v Slovenskej republike v súlade s platnými normami,

f) investície do infraštruktúry celospoločenského významu,

g) iné opatrenia, ktoré sú v celospoločenskom záujme a nie je možné ich financovať prostredníctvom koeficientu športových odvetví.

Plán financovania opatrení osobitného významu bude vypracovávaný každoročne, minimálne s ročným predstihom a na základe štúdie uskutočniteľnosti týchto opatrení. Financovať sa budú len výdavky spojené s predmetom verejného záujmu v týchto opatreniach. Podiel spolufinancovania týchto opatrení inými prostriedkami ako sú prostriedky štátneho rozpočtu sa bude každoročne zvyšovať. Financovanie opatrení osobitného významu bude podmienené splnením osobitných zmluvných záväzkov, hodnota ktorých bude úmerná poskytnutej dotácii.

Návrhy na financovanie opatrení osobitného významu bude vypracovávať komisia zriadená ministerstvom.

Vzhľadom na extrémnu finančnú náročnosť opatrení celospoločenského významu, presahujúcu obvyklú sumu štátnych prostriedkov určených na šport na centrálnej úrovni, bude potrebné vyčleniť na financovanie týchto opatrení osobitné finančné prostriedky v štátnom rozpočte.

4.2.6 Financovanie vybraných športovcov

Najlepší športovci SR budú financovaní osobitne. Financovaný bude len športovec,

a) ktorý dosahuje elitné výsledky vo svojom športovom odvetví,

b) ktorý má potenciál dosiahnuť elitné výsledky v budúcnosti,

c) ktorý v predchádzajúcom roku zaplatil daň zo svojho príjmu v SR a bude túto daň platiť v SR za každý rok, v ktorom mu bola poskytnutá dotácia.

4.3 Financovanie športovania verejnosti zo štátnych zdrojov

Spoločenský význam športovania verejnosti je priamo úmerný počtu ľudí, ktorí sa venujú pravidelnej pohybovej aktivite, bez ohľadu na ich motív (zdravie, oddych, zábava, krása, vplyv, zárobok). Zo štátnych zdrojov na centrálnej úrovni štát podporí výchovu detí a mládeže k trvalej kompetencii k vlastnému telesnému pohybu nasledovne:

a) kontinuálne vzdelávanie učiteľov telesnej výchovy,

c) príspevok na výberové športovanie detí a mládeže v športových kluboch („športové poukazy“),

d) kampaň za pohybovo aktívny životný štýl,

e) organizovanie školských športových podujatí,

f) celoštátne programy športu pre všetkých.

4.3.1 Kontinuálne vzdelávanie učiteľov telesnej výchovy

Ministerstvo zabezpečí učiteľom telesnej výchovy kontinuálne vzdelávanie, ktorým si doplnia vzdelanie o kompetencie potrebné na vyučovanie telesnej výchovy motivujúcim spôsobom (napr. pripravovaný národný projekt Zvýšenie kvalifikácie učiteľov telesnej a športovej výchovy spolufinancovaný z operačného programu Vzdelávanie).

4.3.2 Príspevok na výberové športovanie (športové poukazy)

Ministerstvo zavedie štátny príspevok na výberové športovanie detí a mládeže do 18 rokov (športový poukaz) v športových kluboch. Zároveň pripraví pilotný projekt na zavedenie športových poukazov pre seniorov, v spolupráci s VÚC a obcami.

4.3.3 Kampaň za pohybovo aktívny životný štýl

Zo štátnych zdrojov na centrálnej úrovni bude financovaná kampaň za pohybovo aktívny životný štýl. Kampaň bude riadená ministerstvom.

4.3.4 Organizovanie športových aktivít

Zo štátnych zdrojov na centrálnej úrovni bude pokračovať financovanie športových aktivít pre žiakov v programoch ISCED 1, ISCED 2 a ISCED 3. Financovanie bude viazané na počet žiakov, a škôl zapojených do týchto aktivít a cvičebných jednotiek žiakov, a bude jednotné pre všetky typy aktivít. Koordinátorom financovania týchto aktivít bude ministerstvo. Priorita financovania bude závisieť od spolufinancovania aktivity, jej efektivity, zapojenia žiakov a škôl do obdobnej aktivity v minulosti a od spoľahlivosti realizátora aktivity.

4.4 Financovanie z iných verejných zdrojov

Ministerstvo bude na verejnom informačnom portáli o športe prezentovať možnosti a metodické poradenstvo na získanie finančných prostriedkov na šport z iných verejných zdrojov a príklady dobrej praxe využitia týchto zdrojov.

4.4.1 Zmluvy o reklamnej činnosti štátnych spoločností

Spoločnosti, v ktorých má štát podiel (napr. Tipos, SPP), uzatvárajú so športovými subjektmi reklamné zmluvy. Ministerstvo bude pri výpočte dotácie na športové odvetvia prihliadať na reklamné zmluvy uzatvorené s konkrétnym športovým zväzom.

4.5 Financovanie z verejných zdrojov na miestnej úrovni

Starostlivosť o šport na miestnej úrovni upravuje príslušná právna úprava[18]. Táto koncepcia neukladá povinnosti nad rámec kompetencií uvedených v týchto zákonoch.

S cieľom prezentovať príklady dobrej praxe a stransparentnenia finančných tokov na miestnej a regionálnej úrovni bude ministerstvo viesť centrálny register finančných prostriedkov vynaložených na šport z rozpočtov obcí a vyšších územných celkov.

4.6 Financovanie z fondov Spoločného strategického rámca EÚ v budúcom programovom období

Budúce programové obdobie 2014 - 2020 bude vychádzať zo stratégie Európa 2020 a plnou mierou bude prispievať k naplneniu jej cieľov. Na úrovni ministerstva je pre oblasť športu uplatniteľný tematický cieľ Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania pričom podpora športu bude možná prostredníctvom vzdelávania pedagogických zamestnancov, žiakov a študentov, vrátane oblasti športu tak v regionálnom ako aj vysokoškolskom vzdelávaní.

Zmenou oproti súčasnému programovému obdobiu je možnosť vytvárania multifondových operačných programov, t.j. kombinácia ESF a ERDF operačných programov. Táto zmena bude mať za cieľ rozšírenie možností financovania a podpory v rámci jednotlivých operačných programov.

4.7 Financovanie športu zo súkromných zdrojov

4.7.1 Výnosy z charitatívnych lotérií

Charitatívna lotéria je lotéria prevádzkovaná nadáciami alebo záujmovými združeniami, ktorej výnos sa použije na podporu verejnoprospešného účelu[19]. Ministerstvo bude pre mimovládne športové organizácie zabezpečovať poradenstvo v oblasti charitatívnych lotérií (prípadne v oblasti charitatívnych reklám).

4.7.2 Hodnota práce dobrovoľníkov v športe

Hodnotu práce, ktorú odpracujú dobrovoľníci bez nároku na mzdu, je možné vyčíslíť finančne. Ministerstvo bude pre mimovládne športové organizácie zabezpečovať poradenstvo v oblasti vyčísl'ovania hodnoty práce dobrovoľníkov, bude viesť register dobrovoľníkov a bude prezentovať príklady dobrej praxe maximálneho trvalo udržateľného využitia dobrovoľníkov.

Ministerstvo bude na verejnom informačnom portáli o športe prezentovať možnosti získania finančných prostriedkov na šport zo súkromných zdrojov a príklady dobrej praxe využitia týchto zdrojov.

Hlavný cieľ: Vybudovať transparentný, spravodlivý a efektívny systém financovania športu založeného na poznatkoch zavedením objektívnych kritérií financovania športu a znižovaním subjektívneho faktora pri rozhodovacích procesoch, vytvorením a správou verejného centrálného registra subjektov, finančných prostriedkov v športe a ich použitia, koordináciou a postupným centralizovaním riadenia financovania športu na centrálnej úrovni jedným útvarom. Zvýšiť finančnú nezávislosť športových subjektov prezentovaním príkladov dobrej praxe, každoročným zvyšovaním vyžadovaného spolufinancovania športových aktivít z vlastných a súkromných zdrojov a vykonávaním poradenstva v oblasti financovania športu.

Návrh opatrení na realizáciu cieľa:

1. Implementovať nový model financovania športu.

Z: MŠVVaŠ SR

T: od 1.1.2013

Zdroje: MŠVVaŠ SR

2. Pripraviť kritériá na financovanie vybraných športovcov a športovcov zaradených v rezortných športových strediskách a implementovať ich do praxe.

Z: MŠVVaŠ SR, MO SR, MV SR

T: do 31.12.2013

Zdroje: MŠVVaŠ SR, MO SR, MV SR

3. Vytvoriť, spravovať a zverejňovať centrálny register finančných prostriedkov v oblasti športu (zdroje, vynaložené finančné prostriedky, výsledky použitia prostriedkov, pravidlá vynakladania prostriedkov) zo všetkých dostupných zdrojov.

Z: MŠVVaŠ SR, MO SR, MV SR

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, MO SR, MV SR

4. Zverejňovať na webovom sídle samosprávnych krajov a obcí prijímateľov a výšku dotácií na šport z verejných zdrojov podľa jednotnej celoštátnej metodiky.

Z: MŠVVaŠ SR, VÚC a obce

T: 2013 – 2020

Zdroje: VÚC a obce

5. Vypracovať komplexnú analýzu finančných prostriedkov v športe (zdroje, rozhodovacie procesy a použitie) a dôsledkov uskutočnenia/neuskutočnenia z nej vyplývajúcich odporúčaní.

Z: MŠVVaŠ SR

T: do 31.12.2016

Zdroje: MŠVVaŠ SR

5. Legislatíva

Právne predpisy v SR je potrebné považovať za rozhodujúcu základňu, ktorá významne ovplyvňuje existenciu športu. Viaceré zákony, ktoré v súčasnosti upravujú oblasť športu v SR sú prežité, nemoderné a nereflektujú na potreby športu a športovania verejnosti.

Hlavný cieľ: Upraviť právne prostredie napomáhajúce rozvoju športu a športovaniu verejnosti.

Návrh opatrení na realizáciu cieľa:

1. Pripraviť návrh nového komplexného zákona o športe, ktorý zároveň zruší zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z: MŠVVaŠ SR

T: k 1.1.2014

Zdroje: MŠVVaŠ SR

2. Pripraviť vykonávacie predpisy k novému zákonu o športe k problematike vzdelávania odborníkov v športe, boja proti dopingu a športovaniu verejnosti v regiónoch SR.

Z: MŠVVaŠ SR

T: k 1.1.2014

Zdroje: MŠVVaŠ SR

3. V súvislosti s prijatím koncepcie proti diváckemu násiliu na roky 2013 - 2016 a nového zákona o športe novelizovať zákon č. 479/2008 Z. z. o organizovaní verejných telovýchovných podujatí, športových podujatí a turistických podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z: MV SR, MŠVVaŠ SR

T: do 31.12.2013

Zdroje: MV SR, MŠVVaŠ SR

4. Novelizovať zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pripraviť vykonávajúci predpis o podrobnostiach starostlivosti o deti so športovým nadaním a vypracovať štátny vzdelávací program pre športové školy a športové triedy.

Z: MŠVVaŠ SR

T: do 31.12.2014

Zdroje: MŠVVaŠ SR

5. Pripraviť novelizáciu zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov alebo pripraviť nový zákon o spolkoch.

Z: MV SR, MS SR

T: do 31.12.2016

Zdroje: MV SR, MS SR (bez potreby dodatočných zdrojov nad rámec bežného rozpočtu príslušných rezortov)

Zdôvodnenie: Zákon č. 83/1990 Zb. nie je v súlade so zákonom č. 300/2008 Z. z., je prežitý a nemoderný. Nerozlišuje športový klub od NŠZ. Kompetencie NŠZ priznáva aj takým organizáciám, ktoré nemajú kompetencie NŠZ podľa zákona č. 300/2008 Z. z.

6. Materiálno-technické zabezpečenie

Materiálno-technické zabezpečenie športu v SR je v zlom stave a nedokážeme v tejto oblasti dostatočne konkurovať svetu alebo okolitým štátom. Väčšina športových zariadení je všeobecne nemoderná, nekvalitná, znižuje sa, neexistuje objektívna pasportizácia športových objektov a objektívny systém podpory ich výstavby (urbanistické normy). V ostatnom čase bolo v SR vybudovaných málo nových športových objektov celoštátneho významu a medzinárodnej úrovne, (na rozdiel od iných európskych krajín) sa takmer nepodarilo pre výstavbu športových objektov využiť v rámci regionálneho rozvoja a rozvoja infraštruktúry prostriedky z eurofondov, prístup niektorých obcí k športovým objektom i v rámci občianskej vybavenosti je takmer likvidačný. Materiálna vybavenosť verejných vysokých škôl, ktoré vzdelávajú odborníkov v športe a učiteľov telesnej výchovy je nedostatočná. Športové školy, ktoré zabezpečujú výchovu a vzdelávanie športovo talentovanej mládeže si väčšinu športových objektov prenajímajú a počas ich viac ako dvadsaťročnej histórie bolo vybudovaných len minimum športovísk.

Pozornosť bude potrebné venovať tiež športovej infraštruktúre osobitného významu, ktorá je nevyhnutná pre organizovanie medzinárodných športových súťaží a medzinárodných športových podujatí. Táto musí byť v súlade s požiadavkami medzinárodných športových zväzov, najmä z hľadiska ich kapacity, vybavenosti, rozmerov, technickými požiadavkami na stavby, vrátane užívania osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie a bezpečnosti športovcov a divákov, ako aj na prípravu športových reprezentantov. Športovú infraštruktúru osobitného významu obstarávajú ministerstvo, ministerstvo obrany, ministerstvo vnútra, samosprávne kraje a obce, národné športové zväzy a športové kluby, ako

aj iné osoby. Výstavba takýchto objektov bude riešená osobitným materiálom predloženým na rokovanie vlády SR. V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2012 – 2016 riešiť prioritne výstavbu národného futbalového štadióna, ako aj ďalších objektov slúžiacich pre účely štátnej športovej reprezentácie.

Hlavný cieľ: Skvalitniť a zmodernizovať športovú infraštruktúru v SR.

Návrh opatrení na realizáciu cieľa:

1. Riešiť výstavbu národného futbalového štadióna, ako aj ďalších objektov slúžiacich pre účely štátnej športovej reprezentácie v súlade s odporúčaniami Rady pre športovú reprezentáciu.

Z: MŠVVaŠ SR a príslušné národné športové zväzy v SR

T: priebežne do roku 2020

Zdroje: budú predmetom osobitného posúdenia zo strany MF SR a vlády SR

2. Riešiť havárie športových objektov, slúžiacich pre potreby školskej telesnej výchovy a záujmovej športovej činnosti detí a mládeže, vrátane mládeže so zdravotným znevýhodnením.

Z: MŠVVaŠ SR, MF SR

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR (bez nároku na dodatočné zdroje, riešiť z bežného rozpočtu kapitoly regionálneho školstva)

3. Modernizovať športovú infraštruktúru verejných vysokých škôl a vybudovať strediská akademického športu v Bratislave, Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove a v Košiciach.

Z: MŠVVaŠ SR, verejné vysoké školy, športové zväzy

T: 2016 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, verejné vysoké školy (bez nároku na dodatočné zdroje, riešiť z bežného rozpočtu kapitoly vysokých škôl)

7. Boj proti doping

Doping predstavuje dlhodobu vážnu hrozbu nielen pre vrcholový šport. Nárast používania dopingových látok a metód v nesúťažnom športe a voľno-časových aktivitách obyvateľstva predstavuje i vážne ohrozenie verejného zdravia a nadväzne spôsobuje nárast veľkého rozsahu možností kriminálnych deliktov. Športová činnosť osôb s rozličnou formou zdravotnej indispozície môže byť spojená s užívaním zakázaných látok z hľadiska dopingového účinku.

Veľmi vážny a priamy negatívny dosah na zdravie športovcov a športujúcej mládeže majú potravinové doplnky výživy s obsahom zakázaných látok, ktoré sú distribuované vo voľno predajnej sieti a cez internet.

Realizáciou antidopingového programu v SR je poverená Antidopingová agentúra Slovenskej republiky.

Hlavný cieľ: Zabezpečiť komplexnú antidopingovú reguláciu a dosiahnuť súlad športovo-technických noriem, národnej legislatívy a Svetového antidopingového kódexu WADA.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Rozvíjať harmonizáciu, koordináciu a súčinnosť antidopingových programov na národnej i medzinárodnej úrovni s ohľadom na výkon kontroly dopingu, prevencie a ochrany zdravia športovcov.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

2. Zosúladiť športovo-technickú reguláciu športových zväzov s právnymi predpismi SR - eliminácia dostupnosti najmä anabolických a hormonálnych látok a látok s podobným chemickým a biologickým účinkom, ktoré môžu spôsobiť trvalé poškodenie zdravia športovca, so zabezpečením účelovej kontroly produkcie, distribúcie, dovozu a predaja s cieľom zamedzenia voľného prístupu k týmto látkam vrátane sankcií na úrovni správneho a trestného práva.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

3. Vytvoriť legislatívny rámec pre nakladanie s potravinovými doplnkami výživy s obsahom zakázaných látok distribuovaných vo voľno-predajnej sieti a cez internet.

Z: MH SR, MZ SR, MŠVVaŠ SR

T: do 30.6.2015

Zdroje: MH SR, MZ SR, MŠVVaŠ SR

8. Ďalšie prierezové oblasti športu - medzinárodná spolupráca, vzdelávanie, veda a výskum, zdravotné zabezpečenie a diagnostika, informačný systém a štatistika, osвета a múzejná činnosť, eliminácia protispoločenských aktivít zo strany fanúšikov a športových chuligánov pri športových podujatiach, boj proti ovplyvňovaniu športových výsledkov a šport a cestovný ruch

8.1 Medzinárodná spolupráca

8.1.1 Bilaterálna spolupráca

Ministerstvo eviduje k 30. septembru 2012 zmluvy a dohody týkajúce sa športu s týmito štátmi/krajinami: Belgicko (Flámsko), Bulharsko, Česká republika, Čína, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Chorvátsko, Izrael, Južná Kórea, Kuba, Maďarsko, Malta, Nemecko (Bavorsko, Sasko), Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Rusko, Slovinsko, Škótsko, Španielsko, Taliansko, Veľká Británia, Ukrajina. V tejto súvislosti je nutné skonštatovať, že v množstve prípadov je z finančných, personálnych, organizačných a iných dôvodov existencia týchto zmlúv/dohôd iba formálna a plnenie je obojstranne nepostačujúce. Na druhej strane však existuje intenzívna medzinárodná spolupráca na mimovládnej úrovni, ktorá síce často nie je realizovaná na báze zmluvných dokumentov, ale predstavuje dôležitú súčasť športovej diplomacie.

Dobré susedské vzťahy a spolupráca sa uvádzajú medzi prioritami aktuálneho zamerania zahraničnej politiky SR. MZVaEZ SR odporúča aj podporu dvojstrannej

spolupráce s kandidátskymi štátmi EÚ, najmä zo Západobalkánskeho regiónu (Chorvátsko, Srbsko, Čierna Hora).

V európskom kontexte je dôraz medzinárodnej spolupráce v športe SR kladený najmä na rozvoj regionálnej spolupráce ako sú napr. Stredoeurópska iniciatíva, V4 a upevňovanie susedských vzťahov. Vyzdvihnúť treba spoločný projekt v oblasti športu krajín V4 - Olympijské nádeje, ktorý sa realizuje s podporou prostriedkov štátneho rozpočtu všetkých zúčastnených už devätnástu sezónu. Ide o podporu talentovaných športovcov juniorskej kategórie, prostredníctvom organizovaní súťaží v konkrétnych športoch v rámci krajín V4.

Pre budúce obdobie však treba zväziť iniciatívy geograficky vzdialených krajín Ázie, Afriky a Ameriky, či krajín tretieho sveta o nadviazanie spolupráce so SR v oblasti športu, ktoré sú úzko späté so záujmom týchto krajín etablovať sa na európskom trhu a v EÚ. Aktuálne z týchto vzdialenejších regiónov prejavili záujem nadviazať spoluprácu v oblasti športu s ministerstvom tieto štáty: Azerbajdžan, Irak, Kuba, Malajzia a Tunisko.

8.1.2 Multilaterálna spolupráca

Vychádzajúc z ustanovení o športe v Lisabonskej zmluve a v zmysle svojich nových kompetencií Komisia vypracovala strategický dokument v oblasti športu pod názvom „Rozvíjanie európskeho rozmeru v športe“, ktorý sa týka troch hlavných oblastí: spoločenskej úlohy športu, jeho hospodárskeho rozmeru a organizácie športu. V každej z týchto troch oblastí sú navrhnuté opatrenia, ktoré má vykonať Komisia a členské štáty. Okrem toho sa zdôrazňuje tzv. „pridaná hodnota EÚ v oblasti športu“, ktorá hovorí, že cieľom opatrení EÚ je podporovať opatrenia členských štátov a v prípade potreby ich dopĺňať.

Vytýčené priority a obsahové zameranie dokumentu „Rozvíjanie európskeho rozmeru v športe“ plne korešponduje s Bielou knihou o športe. Na základe tohto strategického dokumentu Európska komisia vypracovala pracovný plán Európskej únie pre šport na roky 2011-2014, v ktorom presne špecifikuje činnosti v rámci spomínaných troch oblastí športu a konkretizuje opatrenia a pracovné metódy na vykonávanie plánu, s cieľom posilniť spoluprácu medzi členskými štátmi a Komisiou. Na základe schváleného pracovného plánu vznikli nové expertné skupiny EÚ pre nasledujúce oblasti: antidoping, dobré riadenie v športe, vzdelávanie a odborná príprava v športe, šport, zdravie a účasť, športové štatistiky, udržateľné financovanie športu.

Členské štáty EÚ by sa mali počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje pracovný plán prioritne zamerať na tieto oblasti:

- čestnosť v športe, najmä boj proti dopingu a ovplyvňovanie výsledkov športových podujatí a podpora dobrého riadenia,
- spoločenské hodnoty športu, predovšetkým pokiaľ ide o zdravie, sociálne začlenenie, vzdelávanie a dobrovoľnícku činnosť,
- hospodárske aspekty športu, najmä udržateľné financovanie športu pre všetkých a tvorba politík na základe overených poznatkov.

Slovenská republika participuje na činnosti novovytvorených orgánov a pracovných/expertných skupín EÚ. Hlavným cieľom činnosti zástupcov SR je podieľať sa na vypracovaní expertíz v jednotlivých prioritných oblastiach sektoru športu, ktoré poslúžia ako podklady pre tvorbu politík a rozhodnutí pre schvaľovacie orgány EÚ ako aj jednotlivých členských štátov.

Po schválení Lisabonskej zmluvy EÚ okrem podpory koordinácie spoločnej agendy športu a vzájomnej spolupráce realizuje aj finančnú podporu oblasti športu na úrovni EÚ. Od roku 2009 v rámci tzv. prípravných akcií vyčlenila EÚ únia finančné prostriedky na spoločné projekty v oblasti športu. V súlade so schválenými prioritami a podmienkami Komisia každoročne zverejňuje výzvu na predkladanie projektov v oblasti športu. Schválené projekty

získajú finančný grant z rozpočtu EÚ. Účasť SR na týchto projektoch je pomerne nízka, hlavne z dôvodu zložitej administratívy, nízkej informovanosti a potrebného spolufinancovania jednotlivých projektov. V tejto súvislosti je potrebné vytvoriť kontaktné miesto pre prípravu a koordináciu projektov v rámci EÚ, osobitne programu Erasmus pre všetkých.

8.1.3 Predsedníctvo SR v Rade Európskej únie

Príprava predsedníctva SR v Rade EÚ v roku 2016 je v súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky na roky 2012-2016, ktorú definuje ako jednu z hlavných priorít v oblasti európskych záležitostí v kontexte posilnenia postavenia SR v EÚ a podpory prezentácie a širšieho zapojenia sa do formovania kľúčových politík EÚ. Vláda SR sa zaväzuje zabezpečiť obsahovú, rozpočtovú, personálnu, logistickú a organizačnú prípravu predsedníctva. Slovenská republika bude predsedáť Rade EÚ v rámci predsedníckeho tria, spolu s Holandskom a Maltou[20].

Prípravované aktivity v rámci predsedníctva SR v Rade EÚ v oblasti športu sú zasadnutie Rady EÚ pre šport v Bruseli, rokovania pracovnej skupiny Rady EÚ pre šport v Bruseli (5 - 6 zasadnutí) a neformálne stretnutie generálnych riaditeľov zodpovedných za oblasť športu členských štátov EÚ, ktoré sa uskutoční v SR. Počas predsedníctva SR v Rade EÚ sa uskutočnia mnohé významné medzinárodné športové podujatia, okrem iných aj Hry XXXI. olympiády v Riu de Janeiro. V tejto súvislosti je predpokladané neformálne pracovné stretnutie ministrov zodpovedných za oblasť športu členských štátov EÚ v Rio de Janeiro.

Plánované priority v rámci slovenského predsedníctva Rady EÚ sú zamerané na šport a zdravie a vzdelávanie v oblasti telesnej kultúry a športu - vzdelávanie športových odborníkov a športovcov.

Hlavný cieľ: Podpora zahraničnej politiky a pozitívnej prezentácie SR na medzinárodnej úrovni.

Návrh opatrení na realizáciu cieľa:

1. Aktualizovať existujúce vládne a rezortné zmluvy a dohody týkajúce sa športu a iniciovať uzatváranie nových v súlade s aktuálnym zameraním zahraničnej politiky SR a novými strategickými materiálmi v oblasti športu.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

2. Podporiť účasť čelných predstaviteľov SR, športových a telovýchovných funkcionárov a bývalých úspešných športovcov na významných medzinárodných podujatiach súvisiacich so športovou diplomaciou (OH, POH, univerziády, atď.).

Z: MŠVVaŠ SR, športové zväzy, ministerstvá, Úrad vlády SR, Kancelária prezidenta

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, športové zväzy, ministerstvá, Úrad vlády SR, Kancelária prezidenta

3. Podporiť zastúpenie SR v orgánoch medzinárodných športových a telovýchovných federácií, zvlášť v riadiacich orgánoch (ako sú napr. výkonné výbory, predsedníctva, rady, exekutívy), v technických komisiách a v komisiách športovcov.

Z: MŠVVaŠ SR, športové zväzy

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, športové zväzy

4. Poskytnúť alebo sprostredkovať špecializované vzdelávacie aktivity a stáže pre športových odborníkov, športovcov a štátnych zamestnancov a ďalších odborníkov zamerané na jazykové vzdelávanie, zlepšenie prezentačných zručností, negociačných a komunikačných schopností, diplomatický protokol, atď.

Z: MŠVVaŠ SR, športové zväzy

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, športové zväzy

8.2 Vzdelávanie

8.2.1 Právna úprava

Vzdelávanie odborníkov v oblasti telesnej kultúry sa v zmysle platných právnych predpisov uskutočňuje na vysokých školách, stredných školách (športové gymnáziá a športové triedy) a v akreditovaných vzdelávacích zariadeniach.

V rámci formálneho/školského systému vzdelávania je upravené zákonmi[21], ako aj príslušnými smernicami a vyhláškami ministerstva.

Oblasť ďalšieho vzdelávania odborníkov v športe je upravená zákonom[22]. Ostatná úprava ustanovení týkajúcich sa ďalšieho vzdelávania v oblasti telesnej kultúry v zmysle tohto zákona sa uskutočnila zákonom[23] a vyhláškou Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 444/2008 Z. z. o akreditačnej komisii pre oblasť telesnej kultúry a o Jednotnom vzdelávacom systéme odborníkov v športe SR (ďalej len „vyhláška“ a „JVS“).

JVS určuje pre jednotlivé kategórie odborníkov a pre jednotlivé kvalifikačné stupne prijatie na štúdium, profil absolventa, učebný plán a učebné osnovy vzdelávacieho programu, spôsob záverečnej skúšky, spôsob získania dokladu o ukončení vzdelávania a uznávanie odbornej spôsobilosti. Požiadavky pre každú kategóriu odborníkov a pre jednotlivé kvalifikačné stupne schvaľuje a aktualizuje ministerstvo, kategórie odborníkov v športe v JVS uvádza príloha vyhlášky[24]. Odborná spôsobilosť Usporiadateľ športových podujatí I. a II. kvalifikačného stupňa je upravená zákonom.[25]

8.2.2 Aplikačná prax

JVS predstavuje systém so štyrmi subsystémami, v ktorom existujú nespočetné rozpory v definovaní pojmov a v popisoch jednotlivých kategórií v porovnaní s vyhláškou, čo znižuje jeho funkčnosť a budí nedôveru. Prelínanie školského a ďalšieho vzdelávania spôsobuje ešte väčšiu neprehľadnosť a zložitosť.

Dôraz v JVS je kladený na vstupy vzdelávacieho procesu (učebný plán, počet hodín a pod.) namiesto na jeho výstupy (čo sa absolvent reálne naučil, aké získal vedomosti, zručnosti a kompetencie), ďalej absentuje kontrola výstupov.

Získanie dokladu o vzdelaní (diplom/osvedčenie) je podmienkou pre vydanie viazanej živnosti na výkon uvedených špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry, čo v praxi znamená, že všetky odborné spôsobilosti, ktoré zahŕňa JVS sú zároveň aj regulovanými povolaniami v zmysle živnostenského zákona. Viazanou živnosťou je aj prevádzkovanie vzdelávacích zariadení na prípravu vykonávania špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry.

Do budúca je nevyhnutná nová legislatívna úprava vzdelávania odborníkov v športe v novom zákone o športe a vyhláške k danej problematike. K tejto problematike navrhujeme prijať opatrenie v časti 5. Legislatíva – opatrenie č. 1 a 2.

Hlavný cieľ: Zvýšiť kvalitu a dostupnosť vzdelávania odborníkov v športe.

Návrh opatrení na splnenie cieľa:

1. Spracovať novú stratégiu vzdelávania odborníkov v športe.

Z: MŠVVaŠ SR, NŠC, FTVŠ, NŠZ a SOV

T: do 30.11.2013

Zdroje: MŠVVaŠ SR

8.3 Veda a výskum

V oblasti zabezpečovania, koordinácie a realizácie vedecko-výskumnej činnosti ďaleko zaostávame za krajinami vyspelej Európy a sveta. Slovenská republika sa žiaľ prepadáva na posledné miesta vo všetkých ukazovateľoch sledovaných Európskou komisiou a OECD. Na vedu SR poskytuje len 0,48% HDP, kým podľa komisie EÚ by to malo aspoň 1%. Priemer EÚ dosahuje 1,83% (napr. Česko do vedy investuje trikrát viac a Maďarsko dvaapokrát viac ako SR).

Oblasť vedy a výskumu v športe je v súčasnosti koncentrovaná najmä na vysokých školách so zameraním na telesnú výchovu a šport. Napriek pomerne dobre fungujúcemu systému zabezpečenia vedy a techniky na vysokých školách prostredníctvom viacerých vedecko-výskumných a projektových agentúr (VEGA, KEGA, APVV) či podpory v rámci ESF a ďalších, oblasť športu je finančne podporovaná len veľmi málo. Chýba zodpovedajúce finančné a s tým spojené technické a inštitucionálne zabezpečenie - väčšina zariadení nezodpovedá súčasným potrebám a trendom. Nedostatočné, resp. zastarané je aj materiálo-technické vybavenie špecializovaných pracovísk v oblasti vied o športe a s tým súvisiaca absencia špičkových a certifikovaných výskumných laboratórií. Chýba tiež systémové riešenie prenosu vedeckých poznatkov a ich konkrétna aplikácia v telovýchovnej a športovej praxi.

Úlohy v oblasti vedy a výskumu je nevyhnutné koordinovať a riadiť z jedného centra. V oblasti vedecko-výskumnej činnosti je potrebné sústrediť pozornosť najmä na oblasť aplikovaného vedeckého výskumu v športe a zabezpečenie efektívnej koordinácie výskumných úloh podľa požiadaviek športovej praxe. Vzhľadom na to, že koordináciu vedy a výskumu v oblasti športu nevykonáva žiadny subjekt, navrhujeme, aby túto činnosť vykonávala Fakulta telesnej výchovy a športu UK v Bratislave (ďalej len „FTVŠ“) v kooperácii s ďalšími fakultami telovýchovného a športového zamerania. V súčasnosti má FTVŠ priestorovo vybudované „Diagnostické centrum športu prof. Hamara“, ktoré je potrebné zabezpečiť aj prístrojovo, vrátane dobudovania výskumných laboratórií.

Výskumné zameranie v oblasti športu bude potrebné koordinovať s jednotlivými športovými zväzmi na základe ich požiadaviek, dopytu a potrieb. Cieľovými skupinami vedy a výskumu športu budú najmä: vrcholoví a výkonnostní športovci, deti a mládež, seniori, paralympijskí športovci jednotlivci po poraneniach. Úlohy budú realizované v spolupráci s Lekárskou fakultou UK, prípadne s ďalšími fakultami biomedicínskeho zamerania a SAV. Takéto zameranie vedeckého výskumu v športe si ďalej vyžaduje zacieliť vedecký výskum na vývoj nových, resp. alternatívnych metód posudzovania a rozvoja trénovanosti, štandardizáciu funkčných a motorických testov, vypracovanie testovacích batérií a protokolov špecificky orientovaných na cieľovú skupinu. Aplikáciu aktuálnych trendov do oblasti diagnostiky bude potrebné zabezpečiť aj účasťou na riešení domácich a medzinárodných projektov a prezentáciou výsledkov práce doma i v zahraničí.

Hlavný cieľ: Zvýšiť kvalitu, zabezpečiť koordináciu vedecko-výskumnej činnosti v oblasti športu a aplikáciu do športovej praxe.

Návrh opatrení na zabezpečenie cieľa:

1. Zabezpečovať koordináciu vedy a výskumu v športe v spolupráci s ďalšími vysokými školami a športovým hnutím.

Z: FTVŠ, vysoké školy, športové hnutie

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, FTVŠ, vysoké školy, prostriedky EÚ, iné zdroje

2. Dobudovať diagnostické centrum na FTVŠ a zabezpečiť jeho personálne a materiálne podmienky.

Z: MŠVVaŠ SR, FTVŠ

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, FTVŠ, NŠZ, prostriedky EÚ, iné zdroje

3. Zabezpečiť plnenie výskumných úloh podľa potrieb športovej praxe.

Z: FTVŠ

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, FTVŠ, NŠZ, prostriedky EÚ, iné zdroje

8.4 Zdravotné zabezpečenie a diagnostika

Problematika zdravotného zabezpečenia športovcov nie je riešená koncepčne a systémovo. Od roku 1989 sa postupne začalo s likvidáciou zdravotnej starostlivosti o športovcov. Len niekoľko málo športových zväzov kladie dôraz na pravidelnú odbornú telovýchovnú prehliadku. Výsledkom je, že narastá počet náhlych úmrtí pri športe, hlavne u mladých športovcov, zvyšuje sa počet úrazov pri športe, počet vážnych zranení, viacerí športovci ukončujú kariéru v mladom veku pre zdravotné problémy a narastá počet športovcov s oslabeným zdravím a astmou.

Slovenská spoločnosť telovýchovného lekárstva opakovane vyvíjala aktivity, aby sa táto problematika riešila, no napokon bol odbor telovýchovného lekárstva vyradený z liečebného poriadku, zdravotné poisťovne prestali uhrádzať výkony telovýchovných lekárov a teda začali aj štátne pracoviská telovýchovných lekárov zanikať. Vzniklo niekoľko málo súkromných zdravotníckych zariadení, ktoré aj v súčasnosti poskytujú služby a zdravotnú starostlivosť elitným športovcom a športovej verejnosti na komerčnej báze.

Vzhľadom na stúpajúci trend športovcov alergikov a športovcov, ktorí majú diagnostikované rôzne osobitné stravovacie režimy, je potrebné v praxi ich stravovanie počas návštevy školy, tréningových procesov riešiť osobitne. Ide často o žiakov ubytovaných v školských internátoch, ktorí sú odkázaní na stravovanie v školskej jedálni. Je preto potrebné do zdravotného zabezpečenia športovcov zakomponovať výživovú politiku štátu pre žiakov športových tried a športových škôl z hľadiska finančnej podpory školského stravovania a navýšenia podľa odporúčaných výživových dávok schválených MZ SR č. 34-36 zo dňa 18. novembra 2011. Stravovací režim žiakov športových tried a športových škôl zabezpečiť personálne a materiálne technicky s prepojením na nové komunikačné technológie. Dôležitou súčasťou prevencie chronických ochorení predovšetkým u športovcov je vhodný pitný režim, ktorý navrhujeme riešiť v rámci stravovania, ale aj samostatne počas tréningových procesov.

Hlavný cieľ: Zabezpečiť a skvalitniť zdravotnú starostlivosť o elitných športovcov a športovo talentovanú mládež.

Návrh opatrení na realizáciu cieľa:

1. V novom zákone o športe zaviesť povinnosť pravidelných telovýchovno-lekárskech prehliadok u všetkých registrovaných športovcov, minimálne jeden krát ročne.

Z: MŠVVaŠ SR

T: k 1.1.2014

Zdroje: MŠVVaŠ SR

2. Vybrať pracoviská telovýchovného lekárstva, ktoré budú zabezpečovať zdravotnú starostlivosť a preventívne prehliadky registrovaných športovcov a športovo-talentovanej mládeže.

Z: MŠVVaŠ SR

T: do 30.6.2013

Zdroje: MŠVVaŠ SR, Slovenská spoločnosť telovýchovného lekárstva

3. Stravovací režim žiakov športových tried a športových škôl zabezpečiť personálne a materiálne technicky s prepojením na nové komunikačné technológie.

Z: MŠVVaŠ SR, zriaďovatelia škôl

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, zriaďovatelia škôl

8.5 Informačný systém a štatistika

8.5.1 Informačný systém

Súčasťou štátnej politiky informatizácie spoločnosti je zabezpečenie rozvoja aj pre oblasť športu. Informačný systém v športe (ďalej len „ISS“) je súčasťou informačného systému verejnej správy a jeho obsahom je športový register, ktorý sústreďuje údaje v jednotlivých športových odvetviach. Prevádzkovateľom ISS je ministerstvo - sekcia štátnej starostlivosti o šport (ďalej len „SŠŠ“) a správcom Národné športové centrum (ďalej len „NŠC“) ako priamo riadená organizácia ministerstva. Technická podpora ISS a jeho rozvoj bude riešený v rámci bežného rozpočtu SŠŠ a NŠC.

Základnými úlohami ISS je vytvorenie kľúčových registrov mapujúcich reálny rozsah pôsobenia jednotlivých osôb a subjektov v oblasti športu, vytvorenie informačného zdroja pre potreby širokej odbornej i laickej verejnosti, taktiež evidencia finančných prostriedkov verejnej správy alokovaných v oblasti športu v rámci SR, príprava, vyhodnotenie a správa výziev pre poskytovanie dotácií na základe skutočných a overiteľných údajov o členskej základni (registre športovcov) jednotlivých subjektov požadujúcich dotácie na činnosť zo štátneho rozpočtu. Jednotlivé športové zväzy majú priamy prístup do systému prostredníctvom webového rozhrania a spravujú údaje o svojej členskej základni a iných doplnkových informáciách. Systém taktiež ponúka možnosť podpory činností v rámci jednotlivých organizačných zložiek ministerstva prostredníctvom špecifických modulov (športové objekty, vzdelávanie, antidoping...) a počíta s podporou aj pre ďalšie organizácie či zložky športového hnutia. Vybrané údaje sú publikované prostredníctvom verejne dostupného webového portálu - <http://sport.gov.sk>. ISS vytvára predpoklady pre zlepšenie kvality služieb verejnej správy v oblasti športu a pohybových aktivít obyvateľov SR, zefektívnenie športových organizácií ako aj jednotlivých procesov v rámci športového hnutia.

Hlavný cieľ: Zvyšovať informovanosť občanov o športe.

Návrh opatrení na realizáciu cieľa:

1. Integrovať dáta športových zväzov, športových klubov a telovýchovných jednôt - primárne údaje ako sú registre športovcov, funkcionárov, atď.

Z: MŠVVaŠ SR, športové zväzy

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, športové zväzy

2. Integrovať dáta v rámci interných systémov rezortu školstva. Procesnú a dátovú integráciu vnútorných systémov zamerať na integráciu s Rezortným informačným systémom (RIS), integráciu s ERP systémom SAP vrátane procesnej integrácie vo vzťahu k dotačným mechanizmom, ich pridelovaniu a čerpaniu, integrácia ISS s IS školského športu.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2014 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

3. Zvýšiť transparentnosť poskytnutých dotácií zo štátneho rozpočtu - formou zberu, spracovania a publikovania údajov o použití pridelených prostriedkov zo štátneho rozpočtu.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2014 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

4. Prostredníctvom ISS podporovať odvetvové špecializované činnosti v športe - testovanie a diagnostiku športovcov, vyhľadávanie talentov, informálne vzdelávanie sa trénerov a športových odborníkov, centrálnu knižnicu športových publikácií, pasportizáciu športovej infraštruktúry a bezpečnosť športových podujatí.

Z: MŠVVaŠ SR

T: 2015 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

5. Prostredníctvom ISS podporovať rozvoj publikačných služieb a služieb pre neregistrovaných športovcov a širokú verejnosť, napr.: systém pre podporu a archiváciu priamych (on-line) prenosov zo športových podujatí, modul pre podporu športovania verejnosti - neregistrovaných v rámci športových zväzov, regionálne portály, virtuálne múzeum a knižnicu športu SR, ďalšie možnosti rastúceho technologického rozvoja v oblasti informačných systémov.

Z: MŠVVaŠ SR, športové hnutie

T: 2015 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR

8.5.2 Športové štatistiky

Pracovný program pre šport EÚ 2011 identifikoval ekonomické aspekty športu, konkrétne vytváranie stratégií a postupov založených na relevantných poznatkoch ako prioritnú tému pre spoluprácu v športe na úrovni EÚ. Pracovný program definoval odporúčané spôsoby ako podporiť zber dát k zmeraniu ekonomických benefitov v športovom sektore na úrovni EÚ v zhode s definíciou[26].

Špecifickým cieľom je vyvinúť metodologickú koncepciu, ktorá bude brať do úvahy ekonomický dopad športu na národnej úrovni členských štátov EÚ ako aj na úrovni EÚ, založenej na definícii. Celkovým cieľom je vytvorenie národných športových satelitných účtov v jednotlivých členských štátoch EÚ. Vytvorenie a prevádzku slovenského športového satelitného účtu (ďalej len „SŠSÚ“) je možné realizovať na úrovni ministerstva v spolupráci so Štatistickým úradom SR.

Vytvorením SŠSÚ sa zistia konkrétne dáta, ktoré budú porovnateľné s ostatnými krajinami EÚ a môžu identifikovať oblasti, kde je v SR potenciál rastu ohľadom poskytovaných služieb, či tovarov. Údaje, získané v rámci SŠSÚ môžu slúžiť na budúce lepšie rozhodovanie v oblasti športu aj v súvislosti s ďalšími investíciami do športu mimo štátneho rozpočtu.

Hlavný cieľ: Prostredníctvom slovenského športového satelitného účtu identifikovať a získať konkrétne dáta ekonomického aspektu športu v SR a EÚ.

Návrh opatrení na splnenie cieľa:

1. Zriadiť slovenský športový satelitný účet.

Z: MŠVVaŠ SR, ŠÚ SR

T: do 31.12.2016

Zdroje: MŠVVaŠ SR

8.6 Osveta a múzejná činnosť

V súčasnosti absentuje ucelená komunikačná stratégia v športe a prejavuje sa dlhodobý nezáujem médií o šport mimo najvyššej úrovne. Šport nie je schopný dlhodobo zaujať médiá s výnimkou top podujatí, zväčša OH, ZOH, MS, ME mimo územia SR a nie je schopný robiť kvalitnú propagáciu špičkových podujatí ako SP, EP na území SR s negatívnym dopadom na komercializáciu. V SR je pomerne nízky počet mediálne skúsených špecialistov v rôznych športových odvetviach schopných „predať“ svoj šport cez médiá. Ďalej absentujú špeciálne komunikačné kanály a priaznivé mediálne prostredie (zrušenie STV3). Šport nie je schopný kontinuálne ponúkať mediálne zaujímavé témy, príbehy. V spoločnosti sa kladie slabý dôraz na budovanie vzorov, nedostatočná práca s internacionálnymi a legendami a ich využívanie pre pozitívne PR športu.

Múzejnú činnosť v oblasti športu zabezpečuje Múzeum telesnej kultúry Slovenského združenia telesnej kultúry v Bratislave (ďalej len „múzeum“), ktoré je špecializovaným múzejným zariadením, orientovaným na dejiny, dokumentáciu a prezentáciu telesnej výchovy, športu a turistiky v SR. Jeho poslaním je zhromažďovať a ochraňovať dokumenty a hmotné doklady o vývoji telesnej kultúry so vzťahom k Slovensku. Múzeum vzniklo v roku 1985. Zbierkový fond múzea obsahuje viac ako 11 000 trojrozmerných predmetov, ide napr. o športové trofeje (medaily, plakety, poháre, plastiky) športovú výstroj, náčinie a náradie. Osobitnú časť zbierok tvorí fotodokumentácia, ktorá v súčasnosti obsahuje 71 125 jednotiek. Súčasťou múzea je knižnica zameraná na získavanie historicko-faktografickej literatúry z oblasti telesnej kultúry. Predmetom samostatnej vedeckovýskumnej činnosti je spracovávanie oblasti olympijského hnutia v SR a vo svete, účinkovanie SR na medzinárodnej športovej scéne a domáce dianie v historickom vývoji i súčasnosti. Múzeum ďalej poskytuje konzultačné služby a študijné možnosti verejnosti, najmä študentom, športovcom, novinárom, odborným pracovníkom telovýchovy, športových klubov a spoločenských organizácií. Múzeum nemá od svojho vzniku stále sídlo a nie je stále doriešený jeho právny status.

Hlavný cieľ: Skvalitniť osvetu, komunikáciu a medializáciu v športe. Zabezpečiť muzeálnu činnosť v oblasti športu.

Návrh opatrení na splnenie cieľa:

1. Vypracovať analýzu vnímania športu z rôznych strán - médiá, sponzori, verejnosť a komunikačnú stratégiu v športe.

Z: MŠVVaŠ SR, NŠC

T: do 31.12.2014

Zdroje: MŠVVaŠ SR

2. Prezentovať slovenský šport vo verejnoprávnych médiách a budovať pozitívny vzťah k športu prostredníctvom vysielania slovenských športových súťaží a podujatí.

Z: MŠVVaŠ SR, RTVS a organizátori športových súťaží a podujatí

T: 2013 - 2020

Zdroje: MŠVVaŠ SR, RTVS, organizátori športových súťaží a podujatí

3. V spolupráci so Slovenským združením telesnej kultúry, SOV a SPV pripraviť transformáciu múzea na samostatný právny subjekt a vytvoriť podmienky pre stálu expozíciu, sídlo múzea a zabezpečenie jeho činnosti.

Z: SZTK, MŠVVaŠ SR

T: 31.12.2013

Zdroje: SZTK, MŠVVaŠ SR, SOV, SPV

8.7 Eliminácia protispoločenských aktivít zo strany fanúšikov a športových chuligánov pri športových podujatiach

Divácke násilie je negatívnym fenoménom, ktorý znamená významné narušenie verejného poriadku a výrazne vplýva na celú spoločnosť. Je potrebné zdôrazniť vplyv diváckeho násillia na celospoločenské národné aj medzinárodné vzťahy, vážne presahujúci pojem „verejná mienka“. Agresívne správanie sa fanúšikov môže mať rôzne formy násillia s ohľadom na situáciu a prostredie, kde k nemu dochádza. Najproblémovejšia je skupina radikálnych futbalových fanúšikov tzv. športových chuligánov (z angl. hooligans).

Agresívne správanie športových chuligánov, ku ktorému dochádza na športoviskách má za posledné roky stúpajúcu tendenciu. Títo športoví chuligáni sa neustále snažia o zvyšovanie svojho agresívneho správania na športových podujatiach. S diváckym násillím pri športových podujatiach sú spojené konkrétne formy protiprávneho chovania, ako napríklad rasistické prejavy, poškodzovanie majetku alebo správanie ohrozujúce ostatné osoby na športoviskách alebo mimo nich, vrátane hlavných aktérov (hráčov alebo rozhodcov).

Spoločný postup zainteresovaných subjektov na elimináciu protispoločenských aktivít zo strany fanúšikov a športových chuligánov pri športových podujatiach stanoví Koncepcia boja proti diváckemu násilliu, ktorá bude reagovať na požiadavku spoločnosti a nadväzovať na schválenú Koncepciu boja proti extrémizmu na roky 2011 – 2014. Na európskej úrovni prijali členské štáty Rady Európy Dohovor o násillí a neviazanosti divákov počas športových podujatí, a najmä na futbalových zápasoch, ktorého signatárom je aj SR.

Hlavný cieľ: Eliminovať protispoločenské aktivity zo strany fanúšikov a športových chuligánov.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Vypracovať koncepciu boja proti diváckemu násiliu.

Z: MV SR, MŠVVaŠ SR

T: do 31.12.2013

Zdroje: MV SR

8.8 Boj proti ovplyvňovaniu športových výsledkov

Ovplyvňovanie športových výsledkov predstavuje jednu z najväznejších hrozieb pre súčasný šport, podkopáva základné hodnoty integrity, fair play a rešpekt k ostatným. Ide o narastúci problém, ktorý postihuje mnohé členské štáty a veľa športových odvetví. Riešenie problému vyžaduje urýchlené a koordinované úsilie zo strany verejných orgánov, športového hnutia a prevádzkovateľov stávkových hier.

Ako reakciu prijalo predsedníctvo Rady EÚ, európska komisárka zodpovedná za šport a účastníci športového fóra EÚ, ktorí sa stretli v Nikózii na spoločnom stretnutí s ministrami EÚ zodpovednými za oblasť športu členských štátov EÚ dňa 20. septembra 2012 Nikózijskú deklaráciu o boji proti ovplyvňovaniu športových výsledkov.

Deklarácia sa zameriava na päť kľúčových oblastí: vzdelávanie, prevenciu a dobré riadenie; monitoring; sankcie; spoluprácu; medzinárodnú koordináciu. Globálny rozsah ovplyvňovania športových výsledkov si vyžaduje lepšiu koordináciu všetkých zainteresovaných strán na európskej, ako aj na medzinárodnej úrovni.

Hlavný cieľ: Zamedziť ovplyvňovanie športových výsledkov.

Návrhy opatrení na realizáciu cieľa:

1. Vytvoriť monitorovací výbor zameraný na boj proti ovplyvňovaniu športových výsledkov, ktorá bude pozostávať zo zástupcov MV SR, MŠVVaŠ SR, Tiposu, Asociácia prevádzkovateľov kurzových stávok, Slovenského futbalového zväzu, Slovenského zväzu ľadového hokeja, Slovenského tenisového zväzu.

Z: MŠVVaŠ SR, MV SR, MF SR, Tipos, APKS, SFZ, SZLH, STZ

T: 2014

Zdroje: MŠVVaŠ SR, MV SR, MF SR, Tipos, APKS, SFZ, SZLH, STZ

8.9 Šport a cestovný ruch

Šport, športový turizmus a rekreácia majú pozitívny vplyv aj na rozvoj cestovného ruchu v SR. Využívanie voľného času pri vodných plochách v letnom období sa stalo najmasovejšou formou rekreácie a športu. Pri výstavbe stredísk pre letné športy, aquaparkov, termálnych kúpalísk a preto bude potrebné zabezpečiť koexistenciu medzi záujmami štátu na úseku ochrany prírody a krajiny a záujmami trvalo udržateľného cestovného ruchu. Výstavbou ďalších takýchto

stredísk vhodných na trávenie voľného času prispejeme k zníženiu sezónnosti a k rozšíreniu možnosti vyplniť čas dovolenkára inými pohybovými a zábavnými aktivitami. Nie je reálne očakávať od podnikateľských subjektov, že prevezmú na seba náročne financovanie prieskumných vrtov na využitie geotermálnej energie na účely cestovného ruchu s neistou

zárukou, či navítaný prameň bude výdatný. Tu by mal väčšiu úlohu na seba prevziať štát, kým samotne prvotne a druhotne využívanie geotermálnej energie by už malo byť vecou samospráv a podnikateľských subjektov.

Zimný cestovný ruch a zimné športy sú pre SR nemenej dôležitými formami, pre ktoré má naša krajina veľmi dobré prírodné podmienky. Pri rozvoji zimného cestovného ruchu a budovaní zimných rekreačných stredísk je potrebné preferovať dobudovanie, rekonštrukciu a zlepšovanie kvality už existujúcich zariadení a stredísk a nimi poskytovaných služieb. Lyžiarske strediská musia garantovať pre pobytovú klientelu dostatok snehu. Preto umelé zasnežovanie bude mať z hľadiska udržania návštevnosti zimných stredísk a predlžovania sezóny rastúci význam. Orientovať sa treba hlavne na hostí z tých krajín, kde nie sú veľké možnosti na lyžiarske vyžitie a ich obyvatelia až na výnimky väčšinou nepatria ani do kategórie náročných lyžiarov (Maďarsko, Poľsko, Česko, Rusko, Ukrajina, Chorvátsko, Lotyšsko, Litva, Estónsko, Bulharsko a Rumunsko). Týmto cieľovým skupinám treba pripraviť komplexnú ponuku kapacít, služieb a športovej vybavenosti, aby podporila trvalú a opakovanú návštevnosť. Pritom musia byť rešpektované záujmy ochrany prírody, krajiny a životného prostredia.

Pozitívny vplyv na rozvoj cestovného ruchu má značenie turistických a cykloturistických trás v SR. V súčasnosti je v SR približne 12 tisíc kilometrov značkových turistických chodníkov, žiaľ, ich dĺžka postupne klesá[27]. Do budúca je preto potrebné koncepčne riešiť aj problematiku značenia turistických a cykloturistických trás, najmä v záujme rozvoja cestovného ruchu v SR. V poslednom období významným spôsobom ovplyvňuje rozvoj cestovného ruchu golf, za ktorým vo svete každoročne cestujú milióny hráčov (či už amatéri alebo profesionáli na oficiálne súťaže alebo na rekreáciu) aj s rodinami, preto golf vnímame ako jeden z pilierov pre rozvoj cestovného ruchu v SR.

Vhodnou formou rozvoja cestovného ruchu je aj organizovanie významných a tradičných športových podujatí v SR, preto sa odporúča v podpore ich organizovania v budúcnosti pokračovať.

Hlavný cieľ: Vytvárať vhodné podmienky na rozvoj športu, športovej rekreácie a súvisiaceho cestovného ruchu.

1. Vytvárať podmienky na rozvoj pešej turistiky a cykloturistiky, podporovať značenie turistických chodníkov a cykloturistických trás, navrhnúť nástroje na podporu budovania súvisiacej infraštruktúry a overiť možnosti ich financovania aj z fondov EÚ na obdobie rokov 2014 – 2020.

Z: VÚC, MDVRR SR v súčinnosti s MŠVVaŠ SR, MV SR, MŽP SR, MPSVR SR a MF SR

T: priebežne do roku 2020

Zdroje: obce, VÚC, MDVaRR SR, MŠVVaŠ SR a fondy EÚ na obdobie 2014 – 2020

ZÁVER

Zmyslom koncepcie športu je, aby bola pre celú spoločnosť, nielen pre telovýchovnú a športovú sféru pochopená ako spoločný program všetkých zainteresovaných subjektov, štátnej a verejnej správy, vedení škôl a školských zariadení, najmä učiteľov telesnej výchovy, športového hnutia, politikov a médií. Niektoré doterajšie prístupy k riešeniu vybraných problémov v športe sa ukázali ako málo účinné, pretože boli jednostranné, čiastočné a veľa krát aj formálne, nedokázali osloviť celú spoločnosť a hlavne kompetentných na rozhodujúcich pozíciách.

Preto je nevyhnutné spojiť sily všetkých zainteresovaných a každý v článku reťaze prispieť splnením svojej úlohy, resp. poslania, pre rozvoj športu, či pohybových aktivít pre zdravie.

Predpokladáme, že hlavné opatrenia navrhované v koncepcii športu budú schválené vládou SR a budú ďalej rozpracované na konkrétne a čiastkové úlohy v akčných plánoch pre štátnu a verejnú správu a pre športové hnutie.

Kvôli prehľadnosti materiálu záverom ešte raz uvádzame rekapituláciu najdôležitejších úloh programu a postupnosť ich riešenia.

- 1) **Školská TV** - v roku 2013 vykonať revíziu štátnych vzdelávacích programov a pripraviť východiská pre postupné zavedenie 3 hodín telesnej výchovy na prvom stupni základných škôl. Investovanie do rozvoja ľudských zdrojov – učiteľov, prostredníctvom ďalšieho vzdelávania, oceňovania a propagovania dobrých príkladov z praxe.
- 2) **Rekreačný šport** - ako nástroj aktívneho trávenia voľného času chápať, ako nedeliteľnú súčasť športu na Slovensku, ktorý nemôže byť postavený mimo verejného záujmu z titulu vyššej priority tzv. elitného športu.
- 3) **Záujmová činnosť na školách** - zefektívniť systém školských športových súťaží, koordináciu súťaží a podujatí vyhlasovaných ministerstvom, samosprávou a športovými organizáciami. Nad rámec súťaží žiakov škôl podporiť športové súťaže pre deti z detských domov.
- 4) **Športovo talentovaná mládež** - posilniť kompetencie športových zväzov, v dotačnej politike stanoviť normatív minimálnej dotácie na jedného športovca (kolektív), obnoviť oceňovanie trénerov mládeže. Novelou školského zákona a novou vyhláškou upraviť a zefektívniť činnosť športových škôl a športových tried. Vykonať analýzu vplyvu sociálnych podmienok v rodine na športovanie detí a mládeže. Prostredníctvom Charitatívnej lotérie podporiť športovanie nadaných detí z rodín s nízkou úrovňou príjmov.
- 5) **Štátna športová reprezentácia** - vytvoriť „Radu štátnej športovej reprezentácie“, zabezpečiť efektívnu koordináciu stredísk vrcholového športu MŠVVaŠ SR, MV SR a MO SR, stanoviť jednotné pravidlá pre zaradovanie vybraných športovcov do stredísk a prijať nové kritériá pre zaradovanie športovcov do TOP tímov. Pripraviť projekt prípravy minimálne dvoch družstiev v kolektívnych športoch s cieľom prebojovať sa na OH 2016. Osobitný prístup v systéme podpory venovať ľadovému hokeju, ako najpopulárnejšiemu športu v SR, futbalu, ako najmasovejšiemu športu v SR a športom, u ktorých je predpoklad medailových umiestnení na OH, ZOH, PH a ZPH. Podporovať organizáciu významných medzinárodných podujatí na území SR, vrátiť sa k oceňovaniu športovcov, ktorí dosiahli úspechy na vrcholných medzinárodných podujatiach.
- 6) **Boj proti negatívnym javom v športe** – upraviť legislatívu SR podľa aktuálnych požiadaviek praxe v tejto oblasti. Ďalej dôsledne aplikovať opatrenia Svetovej antidopingovej agentúry v boji proti dopingu, prijať novú koncepciu a novelizovať platnú legislatívu v boji proti násilnostiam na športových podujatiach. Zčať sa aktivizovať v boji proti nelegálnemu stávkovaniu a ovplyvňovaniu športových výsledkov.

- 7) **Predsedníctvo SR v Rade EÚ** – aktívne sa zapojiť do prípravy na predsedníctvo SR v Rade EÚ (druhá polovica roka 2016) navrhnúť opatrenia za účelom posilnenia spolupráce na rezortnej, medzirezortnej úrovni a na úrovni EÚ. Pripraviť agendu športu (priority, výstupy a kalendár podujatí), ktorá bude neoddeliteľnou súčasťou národného programu predsedníctva SR v Rade EÚ. Dôkladne sa pripraviť na predsedníctvo SR v EÚ, kde agenda športu môže byť zaradená medzi predsednícke priority za MŠVVaŠ SR.
- 8) **Budovanie športovej infraštruktúry osobitného významu** - do roku 2016 postaviť „Národný futbalový štadión“, postaviť 10 nenáročných hokejových štadiónov v SR.
- 9) **Legislatívne opatrenia** – vypracovať nový zákon o športe, novelizovať školský zákon, zákon o obecnom zriadení a VÚC, príprava vykonávacích predpisov k novému zákonu o športe a školskému zákonu.
- 10) **Financovanie športu** – implementovať nový model financovania športu zo štátneho rozpočtu, zosumarizovať verejné zdroje do športu, koordinovať postup pri príprave operačných programov v SR so sekciou koordinácie fondov EÚ na MDVRR SR už v súčasnej fáze prípravy novej Partnerskej dohody SR s Európskou komisiou 2014 – 2020.

Postupnosť riešenia prioritných úloh:

1. Príprava a schválenie koncepcie štátnej politiky v oblasti športu
2. Príprava novej Partnerskej dohody SR s Európskou komisiou 2014 - 2020
3. Implementácia nového modelu financovania zo štátneho rozpočtu
4. Obsahové riešenia jednotlivých oblastí koncepcie, vrátane budovania športovej infraštruktúry osobitného významu
5. Legislatívne zmeny

52

[1] Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2007, http://ec.europa.eu/sport/index_en.html

[2] Európska komisia, 18.1.2011

[3] Vymedzenie pojmu “šport” Radou Európy

[4] Svetový antidopingový kódex

[5] GÁBRIŠ, Tomáš. 2011. Športové právo. Bratislava: Paneurópska vysoká škola, 2011, s.68. ISBN 978-80-89447-52-7

[6] napríklad §12, §13 o športovej infraštruktúre, §14 - starostlivosť o športové talenty, §15 - športovanie detí mimo vyučovania

[7] nevysvetlenie pojmov, rôzne interpretácie – napríklad v §16 o športovej reprezentácii

[8] Biela kniha o športe, 2007, časť 3. Hospodársky rozmer športu

[9] Analýza financování sportu v České republice, 2009

[10] Lisabonská zmluva čl. 165 bod 1

[11] Správa o zdravotnom stave obyvateľstva SR za roky 2009-2011

[12] Usmernenie EÚ o fyzickej aktivite

[13] KLEIN, G. – HARDMAN, K.: Physical Education and Sport Education in European Union. Editions Revue EPS, Paris, 2008, 453 p.

[\[14\]](#) KLEIN, G. – HARDMAN, K.: Physical